

ชีวิตนี้ไข่มุก

บทพระนิพนธ์ ในสมเด็จพระญาณสังวร
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ชีวิตนี้น้อยนัก

บทพระนิพนธ์

ในสมเด็จพระญาณสังวร

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

นายชวิน ยงยุทธ
35/151 หมู่ 1 ต.บางศรีเมือง
อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

วันที่ 31 มกราคม 2549

- เรื่อง ขอรบกวนพระอนุญาตจัดพิมพ์พระนิพนธ์ เพื่อเป็นธรรมทาน
เรื่อง “ชีวิตนี้น้อยนัก” และขอพระราชทานภาพพระบรมฉายาลักษณ์
พร้อมลายพระหัตถ์ของสมเด็จพระสังฆราชฯ เพื่อใช้พิมพ์เผยแพร่เป็นธรรมทาน
- กราบทูล สมเด็จพระญาณสังวรสมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ด้วยข้าพเจ้านายชวิน ยงยุทธ, นายนรินทร์ เศวตประวิษฐกุล และคณะ มีความ
ประสงค์จะขอจัดพิมพ์พระนิพนธ์ พร้อมทั้งภาพพระบรมฉายาลักษณ์ของสมเด็จพระสังฆราช เป็น
ธรรมทาน โดยจะจัดพิมพ์เผยแพร่ไปเรื่อย ๆ ไม่จำกัดจำนวนและเวลา พิมพ์ถวายตามวัดต่าง ๆ เพื่อ
ประโยชน์และเป็นแนวทางแก่มหาชนให้ได้รับแสงสว่างแห่งปัญญา และเป็นการสืบทอดพระธรรม
ของพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืนต่อไป

จึงขอรบกวนพระอนุญาตเพื่อดำเนินการดังกล่าว

ควรมิควรแล้วแต่จะทรงโปรด

(นายชวิน ยงยุทธ)

ที่ พ ๐๓๓/๒๕๔๕

สำนักเลขานุการสมเด็จพระสังฆราช
วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพมหานคร

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕

เรื่อง ประธานพระอนุญาตให้จัดพิมพ์พระนิพนธ์ เรื่อง "ชีวิตนี้น้อยนัก"

เจริญพร นายชวิน ชงยุทธ

อ้างถึงหนังสือลงวันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๕ กราบทูลสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ขอประธานอนุญาตจัดพิมพ์พระนิพนธ์ เรื่อง "ชีวิตนี้น้อยนัก" ซึ่งเป็นพระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ทรงเป็นพระบรมครูของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เพื่อเป็นการเผยแพร่และเป็นธรรมบรรณาการ ให้พุทธศาสนิกชนได้นำธรรมะไปเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติสืบไป รายละเอียดแจ้งแล้วนั้น ได้นำความขึ้นกราบทูลทรงทราบฝ่าพระบาทแล้ว ทรงอนุโมทนาและประธานอนุญาต ให้จัดพิมพ์พระนิพนธ์ เรื่อง "ชีวิตนี้น้อยนัก" ดังกล่าวได้ ตามที่กราบทูลขอ

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ.

ขออำนาจพร

(พระเทพसारเวที)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการสมเด็จพระสังฆราช

โทร ๐-๒๒๘๑-๒๘๓๑-๓

โทรสาร ๐-๒๒๘๐-๐๓๔๓

“...ชีวิตนี้น้อยนัก แต่ชีวิตนี้สำคัญนัก

เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อ เป็นทางแยก

จะไปสูงไปต่ำ จะไปดี ไปร้าย

เลือกได้ในชีวิตนี้เท่านั้น

พึงสำนึกข้อนี้ให้จงดี

แล้วจงเลือกเกิด เลือกให้ดีเกิด...”

มจร. พระสมเด็จเกษียร

พระธรรมเทศนา สมเด็จพระญาณสังวร
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ชีวิตนี้น้อยนัก

พุทธศาสนาสุภาสิตบพหนึ่งกล่าววว่า

**อัปภณัจฑิ ชีวิตมาหุธิรา - ปราชญ์กล่าววว่าชีวิตนี้
น้อยนัก**

ทุกชีวิต ไม่ว่าคนไม่วาสัตว์ มิได้มีเพียงเฉพาะชีวิตนี้ คือ มิได้มีเพียงชีวิตในชาตินี้ชาติเดียว แต่ทุกชีวิตมีทั้งชีวิตในชาติอดีต ชีวิตในชาติปัจจุบัน และชีวิตในชาติอนาคต “ชีวิตนี้น้อยนัก” หมายถึงชีวิตในชาติปัจจุบันน้อยนัก สั้นนัก

ชีวิตคืออายุ ชีวิตในปัจจุบันชาติของแต่ละคนอย่าง ยืนนานที่สุดก็เกินร้อยปีได้ไม่เท่าไร ซึ่งก็ดูราวเป็นอายุที่ไม่ยืนมากนัก แม้ไม่นำไปเปรียบกับชีวิตที่ต้องผ่านมาแล้วในอดีตที่นับชาติไม่ถ้วนนับปีไม่ได้ และชีวิตที่จะต้องเวียนวนเกิดตายต่อไปอีกในอนาคตที่จะนับชาติไม่ถ้วน นับปีไม่ได้อีกเช่นกัน

ที่ปราชญ์ท่านว่า **‘ชีวิตนี้น้อยนัก’** นั้น ท่านมุ่งให้เปรียบเทียบชีวิตนี้กับชีวิตในอดีตที่นับชาติไม่ถ้วน และชีวิตในอนาคตที่จะนับชาติไม่ถ้วนอีกเช่นกัน สำหรับผู้ไม่ยิ่งด้วยปัญญา ไม่สามารถพาตนให้พ้นทุกข์สิ้นเชิงได้

ทุกชีวิตก่อนแต่จะได้มาเป็นคนเป็นสัตว์อยู่ในปัจจุบันชาติ ต่างเป็นอะไรต่อมิอะไรมาแล้วมากมาย แยกออกไม่ได้ว่ามีกรรมดีกรรมชั่วอะไรบ้าง ทำกรรมใดก่อน ทำกรรมใดหลัง ทั้งกรรมดีกรรมชั่วที่ทำไว้ในชาติอดีตทั้งหลาย ย่อมมากมายเกินกว่าที่ได้มากระทำในชาตินี้ในชีวิตนี้อย่างประมาณมิได้ และกรรมดีกรรมชั่วทั้งหลายเหล่านั้นย่อมให้ผลตรงตามเหตุทุกประการ แม้ว่าผลจะไม่อาจเกิดขึ้นพร้อมกันทุกสิ่งทุกอย่าง และไม่อาจเรียงลำดับตามเหตุที่ได้กระทำแล้วก็ตาม แต่ผลทั้งหลายย่อมเกิดแน่ แม้เหตุได้กระทำแล้ว

เมื่อมีเหตุย่อมมีผล เมื่อทำเหตุย่อมได้รับผลและผลย่อมตรงตามเหตุเสมอ ผู้ใดทำผู้ใดนั้นก็เป็นผู้ได้รับผล เทียบเท่าแน่นอน

เมื่อใดกำลังมีความสุข ไม่ว่าผู้กำลังมีความสุขนั้นจะเป็นเราหรือเขา เมื่อนั้นพึงรู้ความจริง ว่าเหตุดีที่ได้ทำไว้แน่กำลังให้ผล ผู้ทำเหตุดีนั้นกำลังเสวยผลแห่งเหตุนั้นอยู่ แม้ปุถุชนจะไม่สามารถหยั่งรู้ให้เห็นแจ้งได้ ว่าทำเหตุดีหรือกรรมดีใดไว้ แต่ก็พึงรู้พึงมั่นใจว่าเหตุแห่งความสุขที่กำลังได้เสวยอยู่เป็นเหตุดีแน่ เห็นกรรมดีแน่ ผลดีเกิดแต่เหตุดีเท่านั้น ผลดีไม่มีเกิดแต่เหตุไม่ดีได้เลย

เมื่อใดกำลังมีความทุกข์ความเดือดร้อน ไม่ว่าจะผู้กำลังมีความทุกข์ความเดือดร้อนนั้นจะเป็นเราหรือเป็นเขา เมื่อนั้นพึงรู้ความจริง ว่าเหตุไม่ดีที่ได้ทำไว้แน่กำลังให้ผล ผู้ทำเหตุไม่ตินั้นกำลังเสวยผลแห่งเหตุนั้นอยู่ แม้ปุถุชนจะไม่สามารถหยั่งรู้ให้เห็นแจ้งได้ ว่าทำเหตุไม่ดีหรือกรรมไม่ดีใดไว้ แต่ก็พึงรู้พึงมั่นใจว่าเหตุแห่งความทุกข์ความเดือดร้อนที่กำลังได้เสวยอยู่ เป็นเหตุไม่ดีแน่ เป็นกรรมไม่ดีแน่ ผลไม่ดีเกิดแต่เหตุไม่ดีเท่านั้น ผลไม่ดีไม่มีเกิดแต่เหตุดีได้เลย

เมื่อใดมีความคิดว่าเราทำดีไม่ได้ดี หรือเขาทำดีไม่ได้ดี ก็พึงรู้ว่าเมื่อนั้นกำลังหลงคิดผิดจากความจริง กำลังเข้าใจผิดจากความจริง ทำดีต้องได้ดีเสมอ ไม่มียกเว้นด้วยเหตุผลใดทั้งสิ้น

เมื่อใดมีความคิดว่าเราทำไม่ดีแต่กลับได้ดี หรือเขาทำไม่ดีแต่กลับได้ดี ก็พึงรู้ว่าเมื่อนั้นกำลังหลงคิดผิดจากความจริง กำลังเข้าใจผิดจากความจริง ทำไม่ดีต้องได้ไม่ดีเสมอ ไม่มียกเว้นด้วยเหตุผลใดทั้งสิ้น

ชีวิตในชาตินี้ชาติเดียวย่อมน้อยนักเมื่อเปรียบกับชีวิตในอดีตชาติ ซึ่งนับจำนวนชาติหาถ้วนไม่ ดังนั้น กรรมคือการกระทำที่ทำในชีวิตนี้ในชาตินี้ชาติเดียวจึงน้อยนัก เมื่อเปรียบกับกรรมหรือการกระทำที่ทำไว้แล้วในอดีตชาติ อันนับจำนวนชาติไม่ถ้วน

การเขียนหนังสือด้วยปากกาหรือดินสอลงบนกระดาษแผ่นเดียวนั้น เขียนลงครั้งแรกก็ยอมอ่านออกง่าย อ่านเข้าใจได้ง่าย แต่ยิ่งเขียนทับเขียนซ้ำลงไปบนกระดาษแผ่นเดียวกันนั้น ตัวหนังสือย่อมจะทับกันยิ่งขึ้นทุกที การอ่านก็จะยิ่งอ่านยากขึ้นทุกที จนถึงอ่านไม่ออกเลย ไม่เห็นเลขว่าเป็นตัวหนังสือ จะเห็นแต่รอยหมึกหรือรอยดินสอทับกันไปทับกันมาเป็นสีสันเท่านั้น ให้เพียงรู้เท่านั้นว่าได้มีการเขียนลงบนกระดาษแผ่นนั้น หาอ่านรู้เรื่องไม่ และหาอาจรู้ได้ไม่ ว่าเขียนอะไรก่อนเขียนอะไรหลัง นี่ฉันใด การทำกรรมหรือการทำดีทำชั่วก็ฉันนั้น ต่างได้ทำกันมานานับภพนับชาติไม่ถ้วน ทับถมกันมายิ่งกว่าตัวหนังสือที่อ่านไม่ออก หาู้ไม่ว่าได้เขียนอะไรก่อนเขียนอะไรหลัง ทำกรรมแบบใดไว้ก็ไม่รู้ไม่เห็น แยกไม่ออกว่าทำกรรมใดก่อนทำกรรมใดหลัง ทำดีอะไรไว้บ้าง ทำไม่ดีอะไรไว้บ้าง มากน้อยหนักเบาต่างกันอย่างไร มาถึงชาตินี้ไม่รู้ด้วยกันทั้งสิ้น เป็นความซับซ้อนของกรรมที่แยกไม่ออก เช่นเดียวกับความซับซ้อนของตัวหนังสือ ที่เขียนทับกันไปทับกันมา

ความซับซ้อนของกรรมแตกต่างกับความซับซ้อนของตัวหนังสือ ตรงที่ตัวหนังสือนั้นเมื่อเขียนทับกันมาก ๆ ย่อมไม่มีทางรู้ว่าเขียนเรื่องดีหรือเรื่องไม่ดีอย่างไร แต่กรรมนั้น แม้ทำซับซ้อนมากเพียงไร ก็มีทางรู้ว่าทำกรรมดีไว้มากน้อยเพียงไร หรือกรรมไม่ดีไว้มากน้อยเพียงไร โดยมีผลที่ปรากฏขึ้นของกรรมนั้นเองเป็นเครื่องช่วยแสดงให้เห็น

ชีวิตหรือชาตินี้ของทุกคนมีชาติกำเนิดไม่เหมือนกัน เป็นไทยก็มี จีนก็มี แวกก็มี ฝรั่งเศสก็มี มีชาติตระกูลไม่เสมอกัน ตระกูลสูงก็มี ตระกูลต่ำก็มี มีสติปัญญาไม่ทัดเทียมกัน ฉลาดหลักแหลมก็มี โง่เขลาเบาปัญญาก็มี มีฐานะต่างระดับกัน ร่ำรวยก็มี ยากจนก็มี ความแตกต่างห่างกันนานาประการ เหล่านี้ล้วนเป็นเครื่องชี้ให้ผู้เชื่อในกรรมและผลของกรรมเห็นความมีภพชาติในอดีตของแต่ละชีวิตในชาติปัจจุบัน เกิดมาต่างกันในชาตินี้เพราะทำกรรมไว้ต่างกันในอดีต

ความแตกต่างของชีวิตที่สำคัญที่สุด ที่แสดงให้เห็นอำนาจที่ใหญ่ยิ่งที่สุดของกรรม คือความได้ภพชาติของพรหมเทพ ความได้ภพชาติของมนุษย์ กับความได้ภพชาติของสัตว์ เทวดา อาจมาเป็นมนุษย์ได้ เป็นสัตว์ได้ มนุษย์อาจไปเป็นเทวดาได้ เป็นสัตว์ได้ และสัตว์ก็อาจไปเป็นเทวดาได้ เป็นมนุษย์ได้ ด้วยอำนาจที่ยิ่งใหญ่ของกรรมอันนำไปเกิด นี่เป็นความจริงที่แม้จะเชื่อหรือไม่เชื่อ ความจริงนี้ก็ย่อมเป็นความจริงเสมอไป ไม่มีอะไรจะเปลี่ยนแปลงให้ผิดไปจากความจริงได้ เชื่อหรือไม่เชื่อก็ควรกลัว

อย่างหนึ่ง คือกลัวการไม่ได้กลับมาเกิดเป็นคน ไม่ได้ไปเกิดเป็น
เทวดา

เทวดามาถือภพชาติเป็นมนุษย์เป็นที่ยอมเชื่อถือกันมาก
กว่าเทวดาจะไปเป็นอะไรอื่น จึงมีคำบอกเล่าหรือสันนิษฐานกัน
อยู่เสมอว่าผู้หนึ่งผู้นี้เป็นเทวดามาเกิด ทั้งนี้ก็โดยสันนิษฐานจาก
ความประณีตงดงามสูงส่งของผู้หนึ่งผู้นี้

บางรายก็มีพร้อมทุกประการ ทั้งชาติตระกูลที่สูง ฐานะที่
ดี ผิวพรรณวรรณะที่งาม กิริยาวาจามารยาทที่สุภาพอ่อนโยน
ไพเราะ เรียบร้อย เฉลียวฉลาด บางผู้แม้ไม่งามพร้อมทุก
ประการดังกล่าว ก็ยังได้รับคำพรรณนาว่าเป็นเทวดานางฟ้ามาเกิด
เพราะผิวพรรณ มารยาทงดงามอ่อนโยนนุ่มนวล นี่ก็คือการ
ยอมรับอยู่ลึก ๆ ในใจของคนส่วนมาก ว่าเทวดามาเกิดเป็นมนุษย์
ได้

เทวดามาเกิดเป็นมนุษย์มีตัวอย่างสำคัญยิ่งที่ฟังกล่าวถึง
ได้เป็นที่ยอมรับทั่วไป โดยเฉพาะในหมู่พุทธศาสนิกชนทั้งหลาย นั่น
คือสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าจากสวรรค์ชั้นดุสิต
เสด็จลงโลกมนุษย์ ประสูติเป็นพระสิทธัตถะราชกุมาร พระ
ราชโอรสพระเจ้าสุทโธทนะกับพระนางสิริมหามายา

เรื่องหนึ่งในพระพุทธศาสนาที่รู้จักกันกว้างขวาง คือ เรื่อง
ของเทพธิดาเมขลา เทพธิดาองค์นี้ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้พิทักษ์
รักษามหาสมุทร มีหน้าที่คุ้มครองช่วยเหลือมนุษย์ผู้ถือไตร

สรณาคมน์ มีศีลสมบุรณ์ ปฏิบัติชอบต่อมารดาบิดา พราหมณ์ โปธิสัตว์เดินทางไปเรือแตกกลางมหาสมุทร พยายามว่ายน้ำเข้าฝั่ง อยู่ถึง ๗ วัน เทพธิดาเมขลาจึงแลเห็น ได้ไปแสดงตนต่อพระมหา สัตว์ทันที รับรองจะให้ทุกอย่างที่พระมหาสัตว์ปรารถนา และได้ เเนรมิตสิ่งที่พระมหาสัตว์ขอกทุกอย่าง คือเรือทิพย์และแก้วแหวน เงินทอง พระมหาสัตว์พ้นจากมหาสมุทร ได้บำเพ็ญทานรักษาศีล จนตลอดชีวิต ครั้นสิ้นชีวิตแล้วได้ไปบังเกิดในเมืองสวรรค์ พระ มหาสัตว์ครั้งนั้นต่อมาคือพระพุทธเจ้า เทพธิดาเมขลาต่อมาคือ พระอุบลรัตนกนิณี และผู้ดูแลช่วยเหลือพระมหาสัตว์ต่อมาคือ พระอานนท์ นี่คือเทวดาถือภพชาติเป็นมนุษย์ได้ อย่างน้อยก็ตาม ความเชื่อถือ จึงมีการเล่าเรื่องเทพธิดาเมขลาดังกล่าว

เทวดามาเกิดเป็นมนุษย์ได้ และมนุษย์ก็เกิดเป็นเทวดาได้ ดังที่สมเด็จพระบรมศาสดาเมื่อประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตวันได้ ทรงนำเรื่องในอดีตมาสาธกว่า เมื่อทรงเสวยพระชาติเป็นพระ โปธิสัตว์หัวหน้าพ่อค้าเกวียน ได้ทรงซื้อสินค้าในนครพาราณสี บรรทุกเกวียนนำพ่อค้าจำนวนมากเดินทางไปในทางกันดาร เมื่อ พบบ่อน้ำก็พากันขุดเพื่อให้มีน้ำดื่ม ได้พบรัตนะมากมายในบ่อนั้น พระโปธิสัตว์ทรงเตือนว่าความโลภเป็นเหตุแห่งความพินาศ แต่ ไม่มีผู้เชื่อฟัง พวกพ่อค้ายังขุดต่อไปไม่หยุด หวังจะได้รัตนะ มากขึ้น บ่อนั้นเป็นบ่อที่อยู่ของพญานาค เมื่อถูกทำลาย พญานาค ก็โกรธใช้ลมจมูกเป่าพิษถูกพ่อค้าเสียชีวิตหมดทุกคน เหลือแต่

พระโพธิสัตว์ที่มีได้ร่วมการชุดบ่อด้วย จึงได้รัตนะมากมายถึง ๗ เล่มเกวียน ท่านนำออกเป็นทาน และได้สมาทานศีล รักษาอุโบสถ จนสิ้นชีวิต ได้ไปเกิดในสวรรค์เป็นมนุษย์ผู้หนึ่งที่เกิดขึ้นเป็นเทวดาได้

มนุษย์มีบุญกุศลและความดีพร้อมทั้งกายวาจาใจมาก เพียงไร ก็เกิดเป็นเทวดาได้เพียงนั้น คือสามารถขึ้นไปอยู่บนสวรรค์ ขึ้นสูงได้เมื่อละโลกนี้แล้ว

มนุษย์เกิดเป็นเทวดาได้ และเกิดเป็นสัตว์ก็ได้ ในสมัย พุทธกาลชายผู้หนึ่งโกรธแค้นรำคาญสุนัขตัวหนึ่งที่ติดตามอยู่ ตลอดเวลา พระพุทธเจ้าทรงทราบก็ได้ตรัสแสดงให้รู้ว่า บิดาที่ ลีนไปแล้วนั้นมาเกิดเป็นสุนัขนั้น และได้ทรงให้พิสูจน์ โดยบอกให้ สุนัขนำไปหาที่ซ่อนทรัพย์ ซึ่งไม่มีใครรู้ได้นอกจากผู้เป็นบิดาของชาย ผู้นั้น และสุนัขก็พาไปชุดพบสมบัติที่ฝังไว้ก่อนสิ้นชีวิตได้

สัตว์ไปเกิดเป็นเทวดาได้คงจะมีเป็นอันมาก มีเรื่องต่าง ๆ ในพระพุทธานุศาสนาน่าที่เล่ากันสืบมา คือในสมัยพุทธกาล มีสัตว์ ได้ยินเสียงพระท่านสวดมนต์ก็ตั้งใจฟังโดยเคารพ ตายไปก็ได้ไป บังเกิดเป็นเทพในสวรรค์ ด้วยอานุภาพของการให้ความเคารพใน พระธรรมของพระพุทธเจ้า

สัตว์มาเกิดเป็นมนุษย์ได้ นี่ต้องเป็นที่เชื่อถืออยู่ลึก ๆ ใน จิตสำนึก จึงแม้เมื่อพบมนุษย์บางคนบางพวกก็ได้มีการแสดง ความรู้สึกจริงใจออกมาต่าง ๆ กัน เช่น ลิงมาเกิดแท้ ๆ สัตว์นรก มาเกิดแน่ ๆ ทั้งนี้ก็ด้วยเห็นจากหน้าตาท่าทางบ้าง กิริยามารยาท

นิสัยใจคอความประพฤติบ้าง ซึ่งโดยมากผู้ที่พบเห็นด้วยกันก็จะมี ความรู้สึกตรงกันดังกล่าว เป็นความรู้สึกที่เกิดจากความเชื่อมั่นเอง ว่าสัตว์มาเกิดเป็นมนุษย์ได้หรือมนุษย์เกิดมาจากสัตว์ได้

สมัยพุทธกาลมีเรื่องของพระภิกษุรูปหนึ่งมีจิตหวงห้วงผ้า สบงจีวรที่เพิ่งได้มาใหม่ ชักตากไว้บนราว มรณภาพไปขณะผ้านั้นยังไม่แห้ง จิตที่ผูกพันในผ้าสบงจีวรนั้นทำให้ไปเกิดเป็นตัวเส้นเล็ก ๆ เกาะติดอยู่กับผ้า พระภิกษุอีกรูปหนึ่งเห็นผ้าสบงจีวรนั้น ไม่มีเจ้าของแล้ว ก็จะนำไปใช้ พระพุทธองค์ทรงทราบได้ทรงมี พระพุทธดำรัสห้าม ตรัสให้รอ เพราะพระภิกษุรูปนั้นจะสิ้นภพชาติของการเป็นเส้นในเวลาเพียงไม่กี่วัน ถ้านำสบงจีวรนั้นไปในขณะยังเป็นเส้นอยู่ ก็จะโกรธแค้น จะไม่ได้ไปเสวยผลแห่งกุศลกรรมที่ได้ประกอบกระทำไว้เป็นอันมาก นี่เป็นเรื่องหนึ่งที่ทรง รับรองว่าอำนาจจิตจะทำให้มนุษย์ไปเป็นสัตว์ได้

เทวดามาเกิดเป็นมนุษย์ได้ มนุษย์ไปเกิดเป็นเทวดาได้ เทวดา มาเกิดเป็นสัตว์ได้ สัตว์เกิดเป็นเทวดาได้ มนุษย์เกิดเป็นสัตว์ได้ และ สัตว์ก็กลับเกิดเป็นมนุษย์ได้ อำนาจอันยิ่งใหญ่ของกรรมเท่านั้นที่ ตกแต่งชีวิตให้เป็นไปได้อย่างไร้ที่น่าเชื่อถึงเพียงนี้ กรรมจึงน่า กลัวจริง ๆ น่าหนีให้พ้นอำนาจกรรมจริง ๆ ทั้งกรรมในอดีตและ กรรมในปัจจุบัน

กรรมอันเป็นเหตุทำให้เกิด คือชนกกรรม เป็นกรรม สุดท้ายก่อนชีวิตจะขาดจากภพภูมินี้ กรรมสุดท้ายหรือเรื่อง

สุดท้ายที่จิตผูกพันคิดถึงอยู่ คือ ชนกกรรมอันนำไปเกิด นึกถึงความดีที่เป็นบุญเป็นกุศลในขณะก่อนจะดับจิต จิตก็จะไปสู่สุคติ นำกายไปสู่สุคติด้วย นึกถึงความไม่ดีที่เป็นบาปเป็นอกุศลในขณะก่อนจะดับจิต จิตก็จะไปสู่ทุคติ นำกายไปทุคติด้วย

จิตที่ใกล้จะแตกดับนั้นปกติเป็นจิตที่อ่อนมาก ไม่มีกำลังที่จะต้านทานใด ๆ ทั้งนี้ คำนึงกับความรู้สึกใดเกี่ยวกับเรื่องใด ความรู้สึกนั้นเกี่ยวกับเรื่องนั้นก็จะเข้าครอบงำจิตมีอำนาจเหนือจิต ทำให้จิตเมื่อใกล้ดับผูกพันอยู่กับความรู้สึกนั้นเกี่ยวกับเรื่องนั้น เมื่อจิตดับคือจากร่าง ก็จากไปพร้อมกับความรู้สึกนั้นเกี่ยวกับเรื่องนั้น นำไปก่อเกิดกายที่ควรแก่สภาพจิตทุกประการ

ผู้ที่หวงสมบัติ กลัวจะมีผู้มานำไป ก่อนจะดับจิต มีใจผูกเฝ้าสมบัติอย่างหวงแหน เมื่อดับจิตไปก็เคยมีที่ไปเกิดเป็นงู เฝ้าอยู่ที่สมบัตินั้น ผู้ใดเข้าไปใกล้ก็จะแสดงตัวให้เห็นเป็นงูใหญ่ เช่นที่เล่ากันถึงเรื่องที่เกิดขึ้นไม่นานมานี้ ว่าข้าราชการผู้หนึ่งมีพระพุทธรูปที่หวงมากอยู่องค์หนึ่ง เมื่อละโลกนี้ไป สหายไปเยี่ยมศพได้ขอดูพระองค์นั้น ขณะกำลังดูอยู่ ก็มีงูตัวหนึ่งมาจากไหนไม่ปรากฏ มาแผ่แม่เบี้ยอยู่ใกล้ ๆ ผู้มาขอดูไหวทันเข้าใจทันทีว่าเจ้าของได้เฝ้าพระอยู่ด้วยความหวงแหน จึงพูดกับงูดัง ๆ ว่าไม่ได้คิดจะนำพระไปไหน เพียงมาขอดูเท่านั้น อย่าเป็นหวง เพียงเท่านั้นงูก็เลื้อยห่างหายไป นี่เป็นตัวอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นจริงเมื่อไม่นานมานี้ ที่เชื่อกันว่าผู้ที่หวงสมบัติมาก ๆ ตายไปในขณะที่จิตผูกพันเช่นนั้น ต้องไปเกิดเป็นงู ต้องเฝ้าสมบัติ ไม่ได้ไปเสวยผลของกรรมใด ๆ

ที่ได้กระทำไว้ จนกว่าใจจะปล่อยวาง ละความยึดถือความ
หวงแหนสมบัตินั้น ๆ

ด้วยผู้ใหญ่ผู้มีสัมมาทิฐิสัมมาปัญญาแต่ไหนแต่ไรมา ท่าน
เชื่อในเรื่องอำนาจความยึดมั่นของจิต ท่านจึงสอนลูกหลานไว้ว่า
ก่อนจะหลับไปให้ภาวนาพุทโธ นึกถึงพระพุทธรเจ้า และให้ตั้งใจ
ปรารถนาว่าเมื่อจากโลกนี้ไปเมื่อใดก็ตาม ขอให้กลับมาเกิดเป็น
มนุษย์ทันทีให้ได้พบพระพุทธรศาสนา ท่านสอนกันให้ตั้งใจเช่นนี้
ก่อนจะหลับไป และท่านสอนว่าถ้าการหลับครั้งนั้นจะไม่ได้กลับ
ตื่นขึ้นมาอีก ก็จะได้ไปดี เป็นไปดังแรงปรารถนา การได้เกิดเป็น
มนุษย์พบพระพุทธรศาสนานั้นเป็นมงคลสูงสุดของชีวิต ผู้มีสัมมา
ทิฐิจึงตั้งใจปรารถนาอย่างจริงจัง

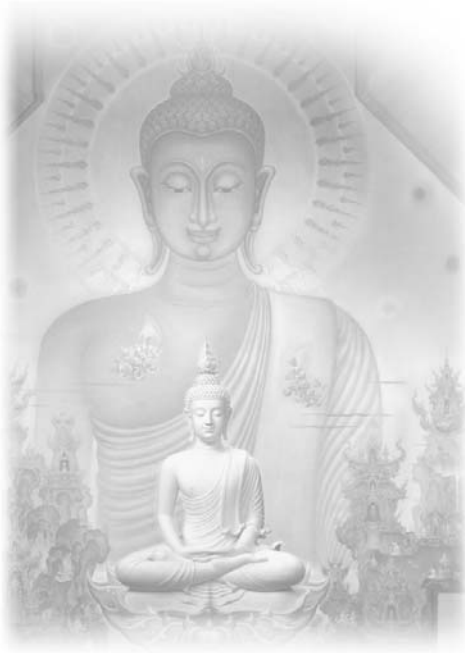
ผู้อธิษฐานจิตปรารถนากลับมาเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธร
ศาสนานั้น คือผู้รับรองความสำคัญของชีวิตนี้ ที่แม้จะน้อยนัก ว่า
ชีวิตนี้เท่านั้นที่จะนำไปสู่ความสวัสดิมีสุขได้อย่างแท้จริง เพราะ
ชีวิตนี้เท่านั้นที่พร้อมสำหรับการบำเพ็ญบุญกุศลทุกประการ จะ
ทำดีเพียงไรก็ทำได้ในชีวิตนี้ ทำดีสูงสุดจนเกิดผลสูงสุด คือการ
ปฏิบัติได้สำเร็จมรรคผลนิพพาน พันทุกข์สิ้นเชิง ไม่ต้องกลับมา
เวียนว่ายตายเกิดอีกต่อไป ก็ทำได้ในชีวิตนี้ หรือทำดีเพียงเพื่อได้
ถึงสวรรค์ชั้นนรก ก็ทำได้ในชีวิตนี้ การตั้งใจอธิษฐานไม่ให้หลงไป
ภพภูมิอื่นหลังละโลกนี้ไปแล้ว แต่ให้กลับมาสู่ภพภูมิมนุษย์โดยเร็ว
ได้พบพระพุทธรศาสนา จึงเป็นความถูกต้อง พึงทำอย่างยิ่ง

แม้ไม่ต้องการมีความทุกข์ในภพชาติข้างหน้าก็ต้องทำใจให้ไม่มีความทุกข์ตั้งแต่ในภพชาติปัจจุบันนี้ ไม่ปรารถนาเป็นอะไร ไม่ปรารถนาเป็นอย่างไร ในชาติหน้า ก็ต้องทำใจ คือทำใจไม่ให้เกิดเหตุเกี่ยวข้องกับอะไรนั้นกับอย่างนั้น ตั้งแต่ในปัจจุบันชาติ จึงจะสมปรารถนา ไม่เช่นนั้นก็จะสมปรารถนาไม่ได้

การจะทำให้เป็นสุขปราศจากทุกข์แม้พอสมควรขณะใกล้จะดับจิต คือการเลือกชีวิตในภพชาติใหม่ให้มีความสุข ปราศจากความทุกข์ได้พอสมควร แต่การจะสามารถทำใจให้เป็นเช่นไรในเวลาใกล้จะดับจิตนั้น ก็มีใช่จะทำได้ทันทีโดยมิได้มีความคุ้นเคยกับความรู้สึกเช่นนั้นมาก่อน ความคุ้นเคยกับความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่ง คือมีความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่งเสมอๆ หรือบ่อยๆ หนึ่ง เช่นการท่องพุทโธไว้ในใจเสมอ นั่นคือความคุ้นเคยกับพุทโธ

ความคุ้นเคยกับบุคคลใดที่เคยให้ความเมตตาอุปการะช่วยเหลือ จะทำให้ใจนึกถึงบุคคลนั้นได้โดยอัตโนมัติเมื่อถึงคราวคับขัน ความคุ้นเคยกับความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่งก็เช่นกัน อบรมไว้ให้คุ้นเคยกับความรู้สึกใด เช่นคุ้นเคยกับอารมณ์มีพระพุทโธ หรือคุ้นเคยกับการท่องพุทโธ เมื่อถึงเวลาคับขัน ใจจะไม่ไปยึดมั่นเกาะเกี่ยวกับอะไรอื่นที่ไม่คุ้นเคย แต่จะไปเกาะอยู่กับพระพุทโธที่เป็นยอดของสิริมงคลทั้งปวง ย่อมได้รับสิริมงคลนั้นอันจักนำไปพ้นพาลภัยใหญ่น้อย ความคุ้นเคยกับสิ่งที่ดีมีมงคลจึงเป็นความสำคัญอย่างยิ่ง

ทุกคนผ่านชีวิตในอดีตชาติมาแล้วเป็นอันมาก นับภพชาติไม่ถ้วน มีความคุ้นเคยกับเรื่องราวหรืออารมณ์ต่าง ๆ มากมาย คุ้นเคยกับเรื่องราวหรืออารมณ์ใดมาก ใจยึดมั่นผูกพันข้องติดอยู่กับเรื่องใดอารมณ์ใดมากมาแต่อดีตชาติ ผลของความยึดมั่นผูกพันนั้นจะนำมาสู่ภพชาติปัจจุบันคุณภาพชาติของตนในปัจจุบัน ก็พอจะเข้าใจว่า อดีตนั้นตนผูกพันกับเรื่องใดอารมณ์ใดมามาก ดีหรือว่ามีดี

ผู้ที่มีใจผูกพันอยู่กับการเอื้อเฟื้อแผ่ทำทานการกุศลมากในอดีตชาติ ก็จะได้จากปัจจุบันชาติ คือปัจจุบันชาติจะสมบุญรณพูนสุขด้วยทรัพย์สินเงินทอง

ผู้ที่มีใจผูกพันกับการเอื้ออาทรดูแลรักษาให้ข้าวปลาอาหาร ยารักษาไข้ และเงินทองเพื่อผู้เจ็บไข้ได้ป่วยมามากในอดีตชาติ ไม่เบียดเบียนชีวิตร่างกายผู้อื่นสัตว์อื่น ก็จะมีชีวิตที่ดีจากปัจจุบันชาติ คือ ปัจจุบันชาติจะสมบูรณ์แข็งแรงไม่เจ็บไข้ได้ป่วย มีพละนาถมัยดีอันนับเป็นลาภอย่างยิ่ง

ผู้ที่มีใจผูกพันอยู่กับการระวังรักษากายวาจาใจของตนให้สุภาพอ่อนน้อมต่อผู้ควรได้รับความอ่อนน้อมยกย่อง ไม่ล่วงเกินดูหมิ่น ผูกพันเช่นนี้มามากในอดีตชาติ ก็จะมีชีวิตที่ดีจากปัจจุบันชาติ คือ ปัจจุบันชาติจะเป็นผู้อยู่ในตระกูลสูง อันผู้อยู่ในตระกูลสูงย่อมเป็นผู้ได้รับความเคารพอ่อนน้อมยกย่อง ไม่ถูกล่วงเกินดูหมิ่นเป็นไปเช่นเดียวกับที่ตนเองได้ปฏิบัติไว้ต่อผู้อื่นเป็นอันมากในอดีตชาติ

ผู้ที่มีใจผูกพันอยู่กับการช่วยประคับประคอง รักษาชีวิตผู้อื่นสัตว์อื่นมามากในอดีตชาติ ไม่เบียดเบียนตัดรอนทำลายชีวิตอื่น ก็จะมีชีวิตที่ดีจากปัจจุบันชาติ คือ ปัจจุบันชาติจะเป็นผู้มีอายุยืน ไม่ถูกตัดรอนเบียดเบียนทำลายด้วยเหตุใดทั้งสิ้น ไม่ให้ต้องเป็นผู้มีชีวิตน้อยชีวิตสั้น

ผู้ที่มีใจผูกพันอยู่กับการรักษากาย วาจา ใจ อยู่ในศีล บริสุทธิ์มามากในอดีตชาติ มีจิตใจผ่องใสไม่เศร้าหมอง ก็จะมีชีวิตที่ดีจากปัจจุบันชาติ คือ ปัจจุบันชาติจะเป็นผู้มีผิวพรรณงดงาม หน้าตาผ่องใส เป็นที่เจริญตาเจริญใจผู้พบเห็นทั้งหลาย

ผู้ที่มีใจผูกพันอยู่กับการปฏิบัติธรรมมามากในอดีตชาติ ก็
จะรู้ได้จากปัจจุบันชาติคือปัจจุบันชาติจะเป็นผู้มีปัญญาเฉลียวฉลาด
ศึกษาปฏิบัติธรรมเข้าใจง่าย เจริญดีในธรรม

ผู้ที่กำลังเสวยผลของกรรมดีในอดีตชาติต่าง ๆ กัน เช่น
ได้เกิดในตระกูลสูงหรือสมบุรณ์บริบูรณ์ด้วยทรัพย์สิ้นเงินทอง หรือ
มีร่างกายแข็งแรงไม่ถูกเบียดเบียนด้วยโรคภัยไข้เจ็บ หรืออายุยืน
หรือหน้าตาผิวพรรณงามผ่องใส หรือมีสติปัญญาเฉลียวฉลาดพึง
น้อมใจเชื่อว่าเป็นผลแห่งกรรมดีที่ได้ประกอบกระทำไว้แล้วเป็น
อันมากในอดีตชาติแน่นอน และแม้ปรารถนาจะเสวยผลดีแห่ง
กรรมดีนั้นสืบต่อไปในอนาคต ทั้งในอนาคตของปัจจุบันชาติและ
ทั้งในอนาคตของภพชาติเบื้องหน้าที่พ้นจากภพชาติปัจจุบันไปแล้ว
ก็พึงตั้งใจประกอบกรรมดีอันเป็นเหตุดี ต่อไปให้มั่นคงสม่ำเสมอ

ผลของกรรมดีที่ได้กระทำกันมา ที่เป็นความคุ้นเคยกันมา
แม้จะสงวนรักษาไว้ให้สืบต่อกันนานแสนนานต่อไป ก็ต้อง
พยายามหนีผลของกรรมไม่ดี ที่ต้องได้กระทำมาแล้วทุกคนใน
อดีตชาติซึ่งมากมายนับภพชาติไม่ถ้วน และกรรมนั้นกำลังตามมา

ทุกคนกำลังมีผลของกรรมดีและกรรมไม่ดีติดตามมา เป็น
ผลของเหตุที่ได้ทำกันไว้ในอดีตชาติที่สลับซับซ้อนนับไม่ได้ ลอง
นึกถึงภาพของรถบรรทุกขนาดใหญ่กำลังแล่นไล่ทับเราอยู่ ขณะ
เดียวกันก็มีรถบรรทุกแก้วแหวนเงินทองคันใหญ่กำลังแล่นตาม

เพื่อจะยกแก้วแหวนเงินทองเหล่านั้นให้เราด้วย รถทั้งสองคันนั้น กำลังขับแข่งกันอย่างรวดเร็ว ผลัดกันนำผลัดกันตาม นึกภาพนี้ แล้วก็นึกถึงใจตนเอง ว่ายังมีใจที่จะต้องการแก้วแหวนเงินทองหรือ ยังมีใจอยากได้อะไรอีกหรือ ในเมื่อรถล่าชีวิตกำลังขับตะบึง ติดตามมาอย่างมุ่งมาดปรารถนาตัวเราเป็นเป้าหมาย

กรรมไม่ดีกำลังตามส่งผลแก่เราทุกคนแน่นอน เปรียบผลไม่ดีนั้นดังรถบรรทุกที่กำลังตะบึงไล่กวาดเราอยู่จริง ๆ ที่ยังไม่หัน บดขยี้เราก็เพราะกรรมปัจจุบันของเราที่กำลังกระทำกันอยู่ อาจจะมีแรงพาเราหนีได้ทัน จะอย่างหวุดหวิดน่าเสียใจเสียเพียงไร เรา ผู้ไม่มีตาพิเศษก็หาไม่รู้ไม่ กรรมดีเท่านั้นที่เป็นแรงพาเราวิ่งหนีกรรมไม่ดีที่กำลังส่งผลติดตามเราอยู่ในขณะนี้

เปรียบกรรมไม่ดีตั้งมือมารที่ใหญ่โตมโหฬารทรงพลัง มากมาย มือนั้นกำลังเอื้อมมาจะตะบะปเราเพื่อลากเข้าไปขยี้ให้ แผลกเหลว หวุดหวิดจะจับปลายผมเราได้ไม่รู้จักครั้งก็หน แต่เราก็ ยังพ้นอยู่ได้เพราะความบังเอิญ คือ เพราะบังเอิญได้ทำกรรมดีไว้ มากพอเป็นกำลังพาให้หลบหลีกพ้นมือมารไปได้ มีความสวัสดิอยู่ ชั่วครั้งชั่วคราว แต่เชื่อว่ามือมารนั้นจะหยุดตามตะครุบเราก็หาไม่ ก็วันก็เดือนก็ปีก็ภพก็ชาติ มือมารจะติดตามตะครุบเราอย่างไม่ ท้อแท้เหน็ดเหนื่อย กว่าผิดกว่าถูกก็จะตามกว่าไม่ลดละ ถ้า ปรากฏเป็นภาพก็จะเป็นภาพที่น่ากลัวที่สุด

เด็กที่ยังไร้เดียงสา เพิ่งจะลืมตาเห็นโลก เคยถูกนำไปฆ่าด้วยความเข้าใจผิด ที่ปรากฏเป็นข่าวเมื่อไม่นานมานี้ ทำให้มารดาผู้รักลูกเป็นชีวิตจิตใจแทบเป็นบ้า ทำให้ผู้ที่นำไปฆ่าเพราะเข้าใจผิดต้องได้รับโทษหนัก ได้รับทั้งอาญาบ้านเมืองและทั้งด้วยความโกรธแค้นชิงชังของผู้คนมากมาย เรื่องนี้ชี้ชัดให้เห็นอำนาจที่ยิ่งใหญ่ของกรรม แม้ไม่น่ากรรมมาร่วมพิจารณา ก็จะเข้าใจไม่ได้เลยว่าเรื่องเช่นนี้เกิดได้อย่างไร

เด็กคนหนึ่งถูกมุงทำลายแต่เด็กคนนั้นก็ลบอยู่รอดปลอดภัย เด็กอีกคนหนึ่งเป็นที่หวงใยทะนุถนอมดั่งแก้วตาดวงใจ แต่กลับถูกทำลายตายไป ทั้งสองยังบริสุทธิ์ไร้เดียงสา เพิ่งมีเวลาเห็นโลกไม่กี่วัน มือของกรรมนำเด็กที่มีได้เป็นที่มุงร้ายในปัจจุบันไปสู่อำนาจแห่งกรรมในอดีต ซึ่งมีใช่เป็นกรรมของใครอื่น แต่เป็นกรรมของเด็กนั่นเอง ที่ต้องได้กระทำไว้แน่นอนในชาติใดชาติหนึ่งในอดีต ที่พ้นความรู้เห็นของปุถุชนทั้งหลาย แต่หาได้พ้นความรู้เห็นของท่านผู้พ้นแล้วจากความเป็นปุถุชน

กรณีที่มีเด็กถูกฆ่าผิดตัวนั้น เด็กตายแล้ว พันแล้วจากความเข้าใจของคนทั้งหลาย ว่าเด็กนั้นไปได้สุขได้ทุกข์อยู่ในภพภูมิใด แต่เขาก็ได้เป็นอีกหนึ่งที่เตือนใจอย่างแรงให้กลัวกรรม เมื่อกรรมจะให้ผล คือเมื่อกรรมตามมาทัน ก็ไม่มีอะไรจะยับยั้งได้นอกจากกรรมด้วยกัน คือเมื่ออกุศลกรรมตามมาทัน ก็ต้องกุศลกรรมที่ใหญ่ยิ่งกว่าเท่านั้นที่จะตัดรอนอกุศลกรรมได้ ช่วยให้สวัสดิ์ไปได้ครั้งหนึ่งคราวหนึ่ง

เรื่องเด็กคนหนึ่งถูกมุงร้ายให้ถึงตายแต่เด็กอีกคนหนึ่งที่เป็นความรักสุดจิตใจของแม่พ่อกลับต้องตายแทน แม่คนหนึ่งที่เป็นฆาตรกรต้องรับอาญาแผ่นดิน มีชีวิตที่ทรมานในที่คุมขัง แม่คนหนึ่งที่ต้องเสียลูกรักเพียงชีวิต เพราะถูกเอาไปฆ่าผิดตัว ต้องเศร้าโศกสุดแสนไปนานนัก เด็กคนที่รอดตายอย่างอัศจรรย์ทั้งที่ตนนั้นถูกมุงร้ายคงเป็นที่รังเกียจของคนจำนวนไม่น้อย ว่าเป็นเลือดเนื้อเชื้อไขหญิงใจดำอำมหิต ดูผู้เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ทั้งหมดถึง ๔ ชีวิต จะเห็นได้ชัดแจ้งว่ากรรมมีอำนาจใหญ่ยิ่งนัก ทุกชีวิตถูกอกุศลกรรมตามมาทันแน่แท้ และไม่มีกุศลกรรมความดีเพียงพอจะตัดรอนอกุศลกรรมให้ทันเวลาได้ จึงประสบความทุกข์ เตือดรอนแสนสาหัสไปตามกัน

นี่ไม่ใช่เรื่องบังเอิญ พึงรอบคอบพิจารณาด้วยปัญญาของผู้นับถือพระพุทธศาสนา ให้เห็นความน่ากลัวของกรรม ให้เห็นความน่าสลดสังเวชเมื่อผู้ใดผู้หนึ่งต้องตกอยู่ในอุ้งมือที่แรงร้ายแห่งกรรม และเราเองก็มีมีกรรมตามตะครุบอยู่เหมือนกัน ไม่

อาจเห็นได้ด้วยตา ก็พึงใช้ปัญญาให้เห็นได้ด้วยใจ และพยายาม
หนีให้เต็มสติปัญญาความสามารถ อย่าให้ถึงวันที่น่าสยดสยอง
อย่างยิ่ง คือวันที่ต้องตกอยู่ในอุ้งมือที่แข็งแกร่งแห่งกรรมร้าย

ผู้ที่เกิดมาดีมีสุขสมบูรณ์ในภพชาตินี้ ก็มีไขว่ไม่มีมือแห่ง
อกุศลกรรมตามตะครุบอยู่ มีแน่ ทุกคนมีมือแห่งอกุศลกรรมตาม
ตะครุบอยู่แน่ แต่ในขณะที่เดียวกันทุกคนก็มีมือแห่งกุศลกรรมเป็น
ผู้ช่วยอยู่ มือแห่งกุศลกรรมนั้นถ้าจะเปรียบให้เห็นง่าย ๆ ก็ต้อง
เปรียบกับเท้า มีมือผู้ร้ายติดตามตะครุบอยู่ จะหนีพ้นก็ต้องอาศัย
เท้าพาวิ่งให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ นั่นก็คือต้องทำบุญทำกุศลคุณ
งามความดีให้มากที่สุด ให้เต็มสติปัญญาความสามารถเสมอ ความ
ดีเท่า นั้นจะช่วยให้พ้นมือแห่งกรรมร้ายได้ แม้จะพ้นอย่าง
หวุดหวิดก็ต้องดีกว่าไม่พ้น

ทุกคนมีมือแห่งอกุศลกรรมที่หนักล้นที่สุดตามตะครุบอยู่ไม่มี
ใครไม่มี และมีกันคนละไม่น้อยด้วย เพราะทุกคนได้ผ่านภพชาติมา
แล้วนับไม่ถ้วน ยาวนานหนักหนา ทำอะไรต่อมิอะไรกันมาเสียนัก
ต่อนัก ทั้งกรรมดีกรรมชั่วสลับซับซ้อนกันอยู่ และลืมนกันเสียสิ้นแล้ว
ทั้งบางคนก็ยังไม่อยากจะทำดีว่าได้เคยเกิดมาแล้วในอดีตชาติ
มากมายหลายชาติจนนับไม่ได้ จึงยังไม่นึกเลยว่าได้เคยทำกรรมดี
กรรมชั่วมาก่อนจะมาเป็นมนุษย์ในปัจจุบันชาตินี้ การไม่นึกนี้
แหละจะทำให้ประมาท ไม่พยายามหนีผลแห่งกรรมไม่ดี เมื่อกรรม
ไม่ดีตามมาทันถึงตัวก็จะใช้อำนาจที่ร้ายแรงอย่างไม่เมตตาปราณีเลย

ก่อนจะมาเป็นเราแต่ละคนในภูมิของมนุษย์นี้ ต่างก็ได้เป็น

อะไรต่อมิอะไรมาแล้วมากมาย นับชนิดนับชาติไม่ได้ เป็นกันทั้ง เทวดาสัตว์ใหญ่สัตว์เล็ก รวมทั้งมนุษย์ชายหญิง คนมีคนจน คนสวยคนไม่สวย คนพิการคนไม่พิการ อายุสั้นอายุยาว ขาวดำ ไทย จีน แยกฝรั่ง ต่างเคยมีเคยเป็นกันมาแล้วทั้งนั้น แม้เป็นผู้ระลึกรู้ ชาติได้ก็จะได้ผลดีสิ่งเวชยั้งนัก และอาจจะสละละวางความโลภ ความโกรธความหลงได้เป็นอันมาก เห็นสุขนขี้เรื้อนสักตัว แล้ว ลองนึกว่าครั้งหนึ่งเราก็เคยเป็นเช่นเดียวกัน เคยกระเซอะ กระเซิงเที่ยวหาอาหารกิน ถูกคนตี ถูกสุนัขด้วยกันกัด ถูกใครทั้งหลายที่ได้มาประสบพบผ่านแสดงกิริยาอาจารย์ก็เลยดั่งชั่ง ไม่ยอมแม้แต่จะให้เข้าไปใกล้เพื่ออาศัยร่มเงากันแดดกันฝน ก้อนอิฐ ก้อนหินก็ถูกทุบขว้างใส่ให้ต้องถึงเลือดตกยางออก ตกใจกลัวภัย นานา แต่จะบอกกล่าวอ่อนน้อมให้ผู้ใดเห็นใจก็ทำไม่ได้ อย่างมาก ก็เพียงเปล่งเสียงโหยหวนที่หามิผู้เข้าใจในความทุกข์ร้อนไม่ แม้นึกไปในอดีตเช่นนี้ สมมุติตัวเองว่าในภพชาติหนึ่งเป็นเช่นนี้ นึกให้ จริงจังเช่นนี้ จะเกิดความกลัวกรรมเพราะยอมได้ความเข้าใจว่า กรรมไม่ตีแน่แท้ที่ทำให้ชีวิตต้องเป็นเช่นนั้น

อย่าเป็นผู้ปฏิเสธเรื่องกรรมและการให้ผลของกรรมอย่าง ปราศจากเหตุผล คืออย่าปฏิเสธดื้อ ๆ ว่าใครจะเคยเกิดเป็นอะไร มาก่อนก็ตาม ก็ไม่ใช่เรา เราไม่เคยเกิดเช่นนั้นแน่ คนจะเกิดมา แต่สัตว์ไม่ได้ สัตว์จะไปเกิดเป็นคนก็ไม่ได้ ไม่มีเหตุผล เป็นความ เชื่อที่ปราศจากเหตุผล เป็นคนสมัยใหม่แล้วจะเชื่ออย่างนั้นไม่ได้ เพื่อความไม่ประมาท จงอย่าปฏิเสธโดยไม่รู้จริงเช่นนี้ เพราะวัน หนึ่งจะหนีไม่พ้นผลที่น่ากลัวนักของกรรม

เด็กบางคนวิ่งเล่นอยู่อย่างสนุกสนานในโรงเรียน อยู่ ๆ ก็มีลูกปืนเล่นเข้าตัดชีวิต ปลิดชีพจากโลกนี้ไปอย่างง่ายตาย เด็กตายไปแล้ว ไปเป็นสุขไปเป็นทุกข์ก็เรื่องหนึ่ง แต่มารดาบิดาผู้ต้องสูญเสียลูกไป pupub เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่พึงพิจารณาให้เกิดความเข้าใจในเรื่องของกรรมและการให้ผลของกรรมต้องเคยไปทำความทุกข์แสนสาหัสให้เกิดแก่ผู้ใดมาก่อนแล้วในอดีต จึงต้องมาได้รับความทุกข์แสนสาหัสจากผู้ที่ไม่รู้จักหน้าตา ผู้ที่ไม่ปรารถนาจะก่อทุกข์โทษภัยใด ๆ เลย และทุกคนมีโอกาสที่จะประสบเหตุการณ์เช่นนั้น เป็นไปได้ที่อยู่ดี ๆ จะต้องสูญเสียยิ่งใหญ่ เช่นมารดาบิดาที่เสียลูกไปอย่างไม่รู้ต้นสายปลายเหตุ รู้ได้แน่นอนเพียงว่าเป็นผลของกรรมไม่ตี ที่ต้องได้กระทำไว้ในภพชาติใดชาติหนึ่งแน่นอน

พระสำคัญขององค์หนึ่ง ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีว่าเป็นพระดีพระสำคัญยิ่ง คือสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) วัดระฆังโฆสิตาราม มีเรื่องเล่าถึงท่านว่า ครั้งหนึ่งพระในวัดของท่านตีเพื่อนพระด้วยกันจนหัวแตก ท่านชำระความด้วยการบอกพระที่เป็นเจ้าทุกข์ว่าเป็นฝ่ายผิด เพราะเป็นผู้ทำเขาก่อน เมื่อเป็นที่พิศวงสงสัยที่ท่านตัดสินเช่นนั้น ท่านก็อธิบายว่าพระองค์ที่ถูกตีหัวแตกในชาตินี้ต้องได้ตีพระอีกองค์มาก่อน ไม่ในชาติใดก็ชาติหนึ่ง ถ้าจะให้รับโทษที่ทำในชาตินี้ก็จะไม่สิ้นสุดเวรกรรม ถ้าไม่ถือโทษความผิดในชาตินี้ก็จะป็นอันเลิกแล้วต่อกัน ท่านได้ถามความสมัครใจของพระองค์ที่ถูกตีหัวแตกว่าต้องการอย่างไร พระองค์

นั้นก็ยินดียกโทษ ไม่เอาความ เป็นอันเลิกแล้วต่อกัน ท่านว่าจะได้ ไม่มีการจองเวรกันต่อไป เรื่องนี้สมเด็จพระพุทธมาจารย์ท่านสอน เรื่องกรรมและการให้ผลของกรรม ให้เห็นว่าเมื่อทำกรรมใดแล้ว จักต้องได้รับผลตอบแทนแน่ แม้ข้ามภพข้ามชาติ ทำกรรมใดจัก ได้รับผลนั้น ผู้ใดทำผู้ใดจักได้รับ ไม่ช้าก็เร็วต้องได้รับและจะไม่ จบสิ้นแม้ไม่มีการเลิกผูกเวร แต่ถ้าเลิกผูกเวรก็จะจบสิ้นเพียงนั้น การให้อภัยด้วยใจจริงในความผิดของผู้อื่นที่ทำต่อตนจึงเป็นความ สำคัญ เป็นสิ่งที่ควรอบรมให้ยิ่ง

คนระลึกชาติได้ทุกวันนี่ยังมีอยู่ บางคนก็ระลึกได้ตั้งแต่ อายุยังน้อย พอพูดได้ก็บอกได้เป็นเรื่องเป็นราว ขอไปหาแม่เก่า พ่อเก่า ที่บ้านนั้นบ้านนี้ บางคนเห็นรูปใครบางคนก็สนใจมากมา ยถามชื่อ และบางรายก็บอกเล่าเรื่องอดีต เคยใกล้ชิดกับผู้นั้นผู้นี้ เคยเป็นทหารไปร่วมรบในอดีตกาลนานไกล ที่น่าอัศจรรย์ก็คือที่ เด็กชายเล็ก ๆ บางคนเล่าว่าเคยเป็นทหารร่วมรบด้วยกันกับ สมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้าบางพระองค์ ทั้งที่เขายัง เป็นเด็กชายไร้เดียงสา เขายังไม่ทันจะรู้ว่าพระมหากษัตริย์ของ เขาพระองค์นั้นทรงเป็นนักรบผู้ยิ่งใหญ่ และเขาก็ยังบริสุทธิ์เกิน กว่าที่จะคิดแต่งเรื่องราวขึ้นหลอกลวงเพื่อประโยชน์อย่างใดอย่าง หนึ่ง ผู้ได้ฟังเขาพูดอย่างเด็กทารกไร้เดียงสาจึงยอมรับว่า เขา กำลังระลึกได้ถึงในอดีตชาติของเขา นี่เป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดง ความมีภพชาติในอดีตของคนทั้งหลายสัตว์ทั้งหลายในปัจจุบันชาติ

ท่านพระอาจารย์สำคัญของคหนึ่งที่เป็นพระปฏิบัติ ท่านเดินป่าอยู่เป็นประจำในชีวิตของท่าน โดยเพื่อนปฏิบัติธรรมร่วมทางไปด้วยบ้างเป็นครั้งคราวเป็นที่รู้กันดีว่าเมื่อพบช้างในระหว่างทางท่านพระอาจารย์องค์นั้นก็ต้องเป็นผู้นำเจราจปราศรัยกับช้าง ท่านจะพูดจากับช้างใหญ่ด้วยภาษามนุษย์ และท่านจะใช้วาจาไพเราะอ่อนโยนยิ่งนัก เป็นที่เจริญหูเจริญใจ ช้างก็ฟังท่านโดยดี เมื่อท่านขอให้หลีกก็จะหลีก ขอให้หลบก็จะหลบ ขอให้ไปให้พ้นก็จะไปจนพ้น

ท่านทำได้เช่นนี้โดยที่องค์อื่นทำไม่ได้เพราะอะไร น่าจะตั้งปัญหาขึ้น และผู้ไม่ปฏิเสธว่าผู้อยู่ในปัจจุบันชาตินั้นมีอดีตชาติย่อมจะยอมคิดว่า ท่านพระอาจารย์องค์นั้นท่านคงจะมีอะไรเกี่ยวข้องกับช้างมาแล้วในอดีตชาติ และจะต้องเกี่ยวข้องกับอย่างสำคัญด้วยในชาตินี้ท่านจึงสามารถพูดจากับช้างได้รู้เรื่อง และช้างก็ยินดีอ่อนให้กับท่านอย่างน่าอัศจรรย์นัก

เมื่อคิดเช่นนี้ก็มาจะคิดต่อไปได้ว่าจากข้างก็มาเป็นมนุษย์ได้ สำหรับผู้มีญาณหยั่งรู้ไปในอดีตย่อมรู้ได้ ว่าท่านพระอาจารย์องค์นั้นท่านอาจจะเคยเกิดเป็นช่างสำคัญก่อนจะมาเป็นมนุษย์ในภพชาตินี้ก็เป็นได้ และก็เป็นที่น่าคิดว่าอีกเช่นกันที่ท่านอาจจะเกิดเป็นช่างอยู่หลายภพหลายชาติในบรรดาภพชาติที่นับไม่ถ้วนของท่านในอดีต

เมื่อมาเกิดเป็นมนุษย์ในภพชาตินี้ และสามารถมีญาณหยั่งรู้ภพชาติในอดีตของตน ที่เป็นสัตว์ เช่น ท่านพระอาจารย์องค์สำคัญที่ท่านเล่าไว้ว่าเคยเกิดเป็นไก่ ย่อมรู้ชัดถึงความแตกต่างระหว่างความเป็นคนกับเป็นสัตว์ ย่อมได้ความสดสังเวช และย่อมได้ความหวาดกลัวความต้องเวียนว่ายตายเกิดเป็นที่สุด เพราะได้รู้ชัดด้วยตนเองแล้ว ว่าการพลาดพลั้งทำกรรมไม่ดีไม่ว่าจะทางกายหรือทางใจ คือการนำไปสู่หุคุดิต่าง ๆ อันไม่เป็นที่พึงปรารถนาอย่างยิ่ง อันจักก่อให้เกิดความทุกข์ร้อนนานาประการ

การที่อยู่ดี ๆ ก็ถูกจัญญ์ปล้นจนถึงชีวิต เป็นการต้องตายจากผู้เป็นที่รักสิ่งที่เป็นที่รักอย่างไม่รู้ตัว อย่างไม่อาจขอความช่วยเหลือจากผู้ใดได้ ผู้นับถือพระพุทธศาสนาภูมิจำนวนั้นเป็นผลของกรรมที่ต้องได้กระทำไว้แล้วในภพชาติใดภพชาติหนึ่ง ซึ่งปุถุชนคนไม่มีญาณพิเศษทั้งหลายหาอาจรู้ชัดไม่ ว่าได้มีการทำกรรมอันเป็นอกุศลเหตุอันตั้งแต่เมื่อใด และจะส่งผลเมื่อใด แต่ผู้ปฏิบัติธรรมจนสามารถมีความรู้พิเศษจะรู้ได้ และบางทีก็ได้แสดงให้เห็นรูปลักษณ์ เช่นที่พระอาจารย์สำคัญองค์หนึ่ง ท่านได้ปรารถนาให้ได้ยินกันเองๆ

ว่าในอดีตท่านเคยขับเกวียนทับเด็กตาย โดยจงใจเจตนา ดังนั้นท่านจะต้องได้รับผลของกรรมนั้น คือจะต้องถูกรถทับจนเสียชีวิตแน่ในภพชาตินี้ ท่านปรารถนาอยู่นานปี และแล้ววันหนึ่งท่านก็เตรียมตัวออกเดินทางจากวัด เมื่อถูกทักท้วงว่ารุ่งขึ้นจึงจะถึงวันที่ท่านได้รับอาราธนาไปในการทำบุญที่บ้านหนึ่ง ท่านก็ตอบง่าย ๆ ตรงไปตรงมา ว่าถึงเวลาวันนั้นแหละถูกแล้ว ไม่มีผู้เข้าใจความหมายของท่าน

และในวันนั้นเอง เมื่อออกไปพ้นวัดเพียงไม่นาน รถที่ท่านนั่งไปก็คว่ำ ทับร่างท่านมรณภาพทันที ท่านมรณภาพองค์เดียว คนอื่นทุกคนปลอดภัย หลังจากนั้นไม่กี่วันได้มีการทำศพท่าน ปรากฏว่าอัฐิของท่านที่ยังไม่ทันเย็นสนิทได้กลายเป็นมณีสีสวยงามต่าง ๆ กัน ที่รู้จักกันดีในบรรดาพุทธศาสนิกชนทั้งหลายว่า นั่นคือพระธาตุ นั่นคือเครื่องหมายแสดงความไกลกิเลสสิ้นเชิงแล้ว พระอาจารย์องค์นี้ท่านไม่เพียงแสดงให้เห็นอำนาจของกรรม ที่ผู้ใดได้ทำแล้วจักต้องได้รับผล แม้จะปฏิบัติธรรมสูงสุดก็ยังหนีไม่พ้น ท่านยังแสดงให้เห็นเข้าใจด้วยว่า ทุกชีวิตผ่านภพชาติในอดีตมาแล้ว จะต้องผ่านมามากมายด้วยกันทั้งนั้น

เป็นที่เห็นกันอยู่ ว่าทุกคนมีชีวิตที่มีได้ราบรื่นเสมอไป ไม่มีสุขตลอดชีวิต ไม่มีทุกข์ตลอดชีวิต ไม่พบแต่สิ่งดีงามตลอดชีวิต ไม่พบแต่สิ่งชั่วร้ายตลอดชีวิต แต่ละคนพบอะไร ๆ ทั้งดีทั้งร้ายหนัก

บ้างเบาบ้าง โดยที่บางทีก็ไม่ใช่ที่เข้าใจว่าทำไมจึงต้องเป็นเช่นนั้น เช่น บางคนเกิดในครอบครัวที่ต่ำต้อยลำบากจน พอเกิดได้ไม่นาน เงินทองจำนวนมากก็เกิดขึ้นในครอบครัว เป็นลาภลอยของ มารดาบิดาบ้าง เป็นความได้ช่องได้โอกาสทำธุรกิจการงานบ้าง ใคร ๆ ก็จะต้องพูดกันว่าลูกที่เกิดใหม่นั้นเป็นผู้มีบุญ ทำให้มารดา บิดามั่งมีศรีสุข ถ้าไม่คิดให้ดี ก็เหมือนจะเป็นการพูดไปเรื่อย ๆ ไม่มี มูลความจริง และทั้งผู้พูดผู้ฟังก็มักจะไม่ใช่ใจพิจารณาให้ได้ ความ รู้สึกลึกซึ้งจริงจัง แต่ถ้าพิจารณากันให้จริงด้วยคำนิ่งถึงเรื่อง กรรมและการให้ผลของกรรม ก็น่าจะเชื่อได้ว่าเด็กที่เกิดใหม่นั้น เป็นผู้มีบุญมาเกิด ผู้มีบุญคือผู้ที่ทำบุญทำกุศลทำคุณงามความดี ไว้มากในอดีตชาติ อันความเกิดขึ้นของผู้มีบุญนั้น ย่อมเกิดขึ้น พร้อมกับมีบุญห้อมล้อมรักษา แม้ชนกกรรมนำให้เกิดจะนำไปเกิด ลำบาก แต่เมื่อบุญที่ทำไว้มากกว่า กรรมไม่ดีที่นำไปลำบากก็จะต้องถูกตัดรอนด้วยอำนาจของกุศลกรรม คือบุญอันยิ่งใหญ่กว่า คือเกิดมามารดาบิดายากจน มีอแห่งบุญก็จะต้องเอื้อมมาโอบอุ้ม ให้พ้นจากความลำบากยากจน ให้มั่งมีศรีสุข ควรแก่บุญที่ได้ทำไว้

ผู้ที่เกิดในที่ลำบากยากจน แต่เมื่อมีบุญเก่าได้กระทำไว้มากมายเพียงพอ มีอแห่งบุญก็จะเอื้อมมาโอบอุ้มให้พ้นความยากลำบากได้อย่างรวดเร็ว พ้นจากความยากจนตั้งปาฏิหาริย์ มีตัวอย่างให้เห็นอยู่ เด็กบางคนทำบุญทำกุศลไว้ดี แต่ชนกกรรมนำให้เกิดกับมารดาบิดาที่ยากแค้นแสนสาหัส พอเกิดมารดาบิดาก็

หาทางช่วยให้ลูกพ้นความเดือดร้อน นำไปวางไว้หน้าบ้านผู้มั่งมี ศรีสขุที่รู้จักกันว่าเป็นผู้มีเมตตา แล้วเด็กนั้นก็ได้เป็นสุขอยู่ในความโอบอุ้มของมือแห่งบุญ ควรแก่บุญที่เขาได้กระทำไว้

แต่เด็กบางคนเกิดในที่ต่ำต้อยยากไร้ และเป็นผู้ที่มีได้ทำบุญทำกุศลมาในอดีตชาติเพียงพอ ย่อมไม่มีมือแห่งบุญมาโอบอุ้มเขาให้พ้นความลำบากยากจน แม้เมื่อมารดาบิดาจะพยายามเสี่ยงนำเขาไปวางไว้ในที่ที่หวังว่าจะมีผู้ดีมีเงินนำไปอุปการะเลี้ยงดู ความไม่มีบุญทำไว้ก่อน ทำให้ไม่เป็นที่โปรดปรานของผู้เป็นมารดาบิดา เขาอาจจะถูกทิ้งอยู่ตรงที่ที่ถูกนำไปวาง และสิ้นชีวิตไป ณ ที่นั้น อย่างโดดเดี่ยวเดียวดาย อาจจะทรมาณด้วยความหนาวความร้อนความหิว โดยหาผู้ช่วยเหลือไม่ได้ และผู้เป็นมารดาก็อาจถูกจับได้รับโทษทางอาญา นั่นก็เป็นเรื่องอำนาจอันยิ่งใหญ่ของกรรมอย่างแท้จริง

อดีตชาติของทุกคนมีมากมายนัก จึงได้ทำกรรมกันไว้มากมายนัก กุศลกรรมบ้าง อกุศลกรรมบ้าง ชีวิตในปัจจุบันจึงมีดีบ้างไม่ดีบ้าง สุขบ้างทุกข์บ้าง คนมั่งมีเป็นมหาเศรษฐีก็ด้วยอำนาจของกุศลกรรมคือการบริจาคช่วยเหลือเจือจุนผู้อื่น ที่ได้กระทำไว้ในอดีตชาติ เมื่ออกุศลกรรมคือการคนโกงเบียดเบียนทรัพย์สินให้ผู้อื่นต้องเดือดร้อนที่ได้กระทำไว้ในอดีตชาติ ตามมาส่งผลและเมื่อเป็นผลที่แรงกว่ามีกำลังกว่ากุศลกรรมที่กำลังสลาย

ผลอยู่ อกุศลกรรมก็จะตัดรอนกุศลกรรม ส่งผลไม่ดีของอกุศลกรรมให้เกิดแทน ความมั่งมีก็จะกลับเป็นความไม่มี เงินทองของมีค่าก็จะสูญหายหมดไป อกุศลกรรมแรงมากก็จะสามารถทำให้มหาเศรษฐีสิ้นเนื้อประดาตัวได้ กำลังเป็นสุขก็จะกลับเป็นทุกข์ เตือดร้อน อำนาจของกรรมเป็นเช่นนี้จริง ผู้มีปัญญาจึงกลัวกรรมยิ่งกว่ากลัวอะไรอื่น กลัวเพราะรู้ว่า เมื่อทำกรรมไม่ดีไว้แล้ว ต้องได้รับผลไม่ดี และเมื่อถึงเวลาที่กรรมส่งผลไม่ดีมาถึงตัวแล้ว แม้ตั้งแต่เกิดมาในชาตินี้จะไม่เคยทำกรรมไม่ดีเช่นนั้น ก็จะต้องได้รับผลไม่ดี ที่อาจทำให้พิศวงสงสัย จนถึงมากคนมีจิตวิญญูความเห็นผิด คือเห็นไปว่าทำดีไม่ได้ดี ซึ่งความจริงไม่ใช่เช่นนั้น ทำดีต้องได้รับผลดีเสมอ ทำไม่ดีจึงจะได้รับผลไม่ดี

เพียงในชาติปัจจุบันนี้เท่านั้น มีอายุกันเพียงอย่างมาร้อยปีเท่านั้น ทุกคนทุกสัตว์ต่างก็ทำอะไร ๆ ที่เป็นกรรมแล้วมากมาย นับไม่ถ้วน เป็นกรรมดีคือกุศลกรรมบ้าง เป็นกรรมชั่วคืออกุศลกรรมบ้าง มากมายจริง ๆ เพียงทำในชาติเดียวก็มากมายจริง ๆ แล้วเมื่อได้ทำมานับภพชาติไม่ถ้วนจะมากมายเพียงไหน ขณะที่มาเป็นอยู่ในภพนี้ชาตินี้ ได้ละภพชาติในอดีตที่ทำกรรมไว้เบื้องหลัง มากหนักหนา กรรมดีกรรมชั่วอาจไม่เสมอกัน บางคนกรรมดีอาจมากกว่า บางคนกรรมชั่วอาจมากกว่า บางคนทำกรรมดีที่ไม่สำคัญไม่ยิ่งใหญ่ แต่ทำกรรมไม่ดีที่สำคัญหนักหนา เช่นนี้ย่อมได้เสวยผลตามเหตุ คือในภพชาตินี้ย่อมประสบส่วนดีน้อยกว่าส่วนไม่ดี

ส่วนผู้ที่ทำกรรมดีมาก ทำกรรมไม่ตึ้น้อย เช่นนี้ย่อมได้เสวยผลตามเหตุ คือในภพชาตินี้ย่อมประสบส่วนดีมากกว่าส่วนไม่ดี ดังมีตัวอย่างให้พบเห็นอยู่ทั่วไปในทุกวันนี้

เมื่อกรรมดีจะส่งผลก็ไม่มีอะไรหรือผู้ใดจะกีดกันยับยั้งได้ กรรมไม่ดีที่แรงกว่าเท่านั้นที่จะกีดกันขัดขวางได้ ไม่ให้กรรมดีอาจส่งผล แต่ถ้ากรรมดีแรงกว่ากรรมไม่ดี กรรมดีก็ต้องส่งผลจนได้ กรรมไม่ดีหาอาจขัดขวางได้ไม่ อะไร ๆ ก็หาอาจขัดขวางได้ไม่

เมื่อกรรมไม่ดีจะส่งผลก็ไม่มีอะไรหรือผู้ใดจะกีดกันยับยั้งได้ กรรมดีที่แรงกว่าเท่านั้นที่จะกีดกันขัดขวางได้ ไม่ให้กรรมไม่ดีอาจส่งผล แต่ถ้ากรรมไม่ดีแรงกว่ากรรมดี กรรมไม่ดีก็ต้องส่งผลจนได้ กรรมดีหาอาจขัดขวางได้ไม่ อะไร ๆ ก็หาอาจขัดขวางได้ไม่

ชีวิตนี้น้อยนัก คือ ชีวิตในภพภูมินี้ในชาตินี้สั้นน้อยกว่าชีวิตที่ผ่านมาแล้วในอดีตชาติมากมายอย่างไม่อาจประมาณได้ถูกถ้วน ผู้มีปัญญาเมื่อนานึกถึงความจริงนี้ย่อมไม่ประมาท ย่อมเห็นภัยที่จะตามมา เป็นภัยที่จักเกิดแต่กรรมทั้งหลายที่ได้ประกอบกระทำไว้ด้วยตนเองในอดีตชาติที่มากมายพันประมาณ ผู้มีปัญญาย่อมพยายามหนีให้พ้น หนีให้กรรมไม่ดีตามไม่ทัน หรือไม่ก็พยายามสร้างกำลังที่จะเอาชนะความแรงของกรรมไม่ดีให้ได้ เพื่อไม่ต้องรับผลของกรรมไม่ดี ที่อาจร้ายแรงทำความชอกช้ำให้แก่ชีวิตได้ เป็นอันมาก

ผู้ที่มุ่งแต่จะได้ในชาตินี้ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องชอบ

ธรรม เป็นการทำความไม่ดีเป็นส่วนใหญ่ เท่ากับให้โอกาสกรรมไม่ดีในอดีตชาติที่ได้สั่งสมไว้ ให้ตามมาส่งผลทันในชาตินี้ง่ายเข้า และส่งผลได้แรงเต็มที่ง่ายเข้า โดยไม่มีกรรมดีเพียงพอจะช่วยเหลือยับยั้งหรือผ่อนคลายให้เบาลง ผู้ที่ได้รับอะไร ๆ ร้ายแรงต่าง ๆ เช่น เสียสติบ้าคลั่งอย่างไม่มีที่รู้ตัว ประสบอุบัติเหตุ ร้ายแรงถึงเสียชีวิตหรือโม้ก็เสียหมดทั้งครอบครัว หรือประสบความหายนะถึงสิ้นเนื้อประดาตัว ต้องเศร้าโศกเสียใจจนขาดสติสัมปชัญญะ เป็นต้น ผลของกรรมไม่ดีเช่นนี้แม้จะติดตามทุกคนผู้ทำเหตุแห่งกรรมไม่ดีนั้นอยู่ แต่ก็อาจไม่สามารถตามทันแม้ผู้นั้นจะพยายามวิงหน้อยู่เต็มสติปัญญาความสามารถ

พลังสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้สามารถหนีพ้นมือแห่งกรรมไม่ดีที่ติดตามตะครุบอยู่ได้ และเป็นพลังที่จะสามารถทำให้เกิดขึ้นได้ไม่ยาก คือการนึกถึงพระพุทธรเจ้า นึกถึงพุทโธ นึกไว้ให้คุ่นเคยเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับใจ สิ่งใดที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันก็หมายถึงความจะไม่อาจแยกจากกันได้เลยไม่ว่าเวลาใดก็ตาม จะสุขจะทุกข์ จะเป็นจะตาย ใจก็จะมีพุทโธ พุทโธจะมีอยู่ในใจ

กรรมดีก็ตาม กรรมไม่ดีก็ตาม เมื่อจะส่งผลจะต้องมีสื่อมีเครื่องมือ มีมือเป็นเครื่องนำให้ถึงผู้จะต้องรับผลแห่งกรรมนั้น ทั้งกรรมดีและกรรมไม่ดี เช่น คนเมาสุราขับรถพุ่งเข้าชนผู้จะต้องรับผลแห่งกรรมก็จะถูกรถนั้นชน ถึงตาย หรือถึงพิการ หรือบาดเจ็บสาหัส ต้องเสียเงินทองรักษาพยาบาลมากมาย คนเมาสุราที่ขับรถพุ่งเข้าชนคือเครื่องมือแห่งกรรม ซึ่งมีสุราเป็นเครื่องบังคับให้

พุ่งตรงจุดหมายได้ คือให้กรรมส่งผลได้สำเร็จ หรือที่เรียกว่าให้กรรมตามทันได้ แต่แม้ผู้ที่กรรมนั้นตามอยู่เป็นกำลังวิ่งหนีกรรมไม่ได้อยู่เต็มกำลัง ด้วยการทำความดีต่าง ๆ มีการทอพุทธโธให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับใจเป็นต้น พุทธโธอันเป็นยอดของความดีก็จะเปรียบได้ดั่งพลังจิตอันแรงกล้าของนักสะกดจิต ที่จะสะกดผู้ขบถซึ่งกำลังมีนเมาด้วยฤทธิ์สุราให้หยุดรถเสียทันทีก่อนจะทันพุ่งเข้าชนเป้าหมายที่กรรมตามอยู่ ความสวัสดิ์ย่อมมีแก่ผู้ที่กรรมตามติดอยู่นั้น อย่างเป็นที่น่าอัศจรรย์นัก

อันกรรมไม่ตินั้นมีคู่ที่มักจะใช้ด้วยกัน มีความหมายไปในทางไม่ดี คือ เจ้ากรรมนายเวร ผู้มีสัมมาทิฐิยอมไม่ปฏิเสธความเชื่อที่มีอยู่ ว่าเจ้ากรรมนายเวรนั้นมี ไม่ใช่ไม่มี เจ้ากรรมนายเวรคือผู้ที่ถูกทำร้ายก่อนและผูกอาฆาตจองเวร แม้ไม่อาฆาตจองเวรก็ไม่ใช่เจ้ากรรมนายเวร คือไม่ใช่ผู้คิดร้าย ไม่ติดตามทำร้ายให้เป็นการตอบสนอง หรือที่เรียกกันว่าแก้แค้น

ผู้มีสัมมาทิฐิความเห็นชอบ ประกอบด้วยสัมมาปัญญา แม้จะไม่เห็นหน้าตาของเจ้ากรรมนายเวร แต่ยอมไม่ประมาท ไม่ว่าจะสิ่งไม่มี และยอมไม่เห็นเป็นความเหลวไหลไม่มีเหตุผล ที่ท่านสอนให้ทำบุญอุทิศท่านผู้เป็นเจ้ากรรมนายเวร เช่นเดียวกับท่านผู้เป็นมารดาบิดาบุพการีผู้มีพระคุณทั้งปวง อะไรที่ไม่มีทางเสียหาย มีแต่เป็นทางได้หรือเสมอตัว ผู้มีปัญญายอมทำยอมไม่ปฏิเสธ

เหตุที่ต่างก็มีภพชาติมานับไม่ถ้วนในอดีต ต่างก็ทำกรรมทั้งดีและไม่ดีไว้ นับไม่ถ้วนเช่นกันในภพชาติทั้งหลายนั้น เจ้ากรรมนายเวรที่ได้ไปก้ำกึ่งเบียดเบียนทำร้ายไว้ก็ย่อมมีไม่น้อยเช่นกัน ทำนองเดียวกับผู้เป็นมารดาบิดาบุพพาริผู้มีพระคุณ ก็ต้องมีมากมายเช่นกัน ชาตินี้แม้จะไม่อาจล่วงรู้ได้ว่าเป็นใครต่อใครบ้าง แต่ก็พึงยอมรับว่ามีอยู่ทั้งในภพภูมิที่พ้นความรู้เห็นของผู้ไม่มีความสามารถ และทั้งในภพภูมิเดียวกับเราทั้งหลายนี้ด้วย ทั้งเจ้ากรรมนายเวรและทั้งผู้มีพระคุณ เมื่อจะขอโทษท่านผู้เป็นเจ้ากรรมนายเวร ก็พึงทำเช่นเดียวกับเมื่อจะตอบแทนพระคุณท่านผู้มีพระคุณ คือ ทำบุญทำกุศลด้วยตั้งใจจริงที่จะอุทิศให้ แล้วตั้งใจจริงบอกกล่าวให้รับรู้ให้ยอมรับความมีเจตนาจริงใจที่จะขอโทษและตอบแทน การบอกกล่าวด้วยใจจริงเช่นนี้ต่อผู้ไม่มีตัวตนปรากฏให้เห็นเช่นนี้ ไม่ใช่ความหลง ไม่ใช่ความไร้เหตุผล แต่เป็นความปฏิบัติที่ถูกต้อง และจะได้ผล อาจพาพ้นมือแห่งกรรมไม่ดีที่ตามอยู่ได้

การทำบุญกุศล แม้จะไม่ปรารถนาให้เกิดผลแก่ตนเอง โดยตรง ผลก็ย่อมเกิดเป็นธรรมดาแน่นอนอยู่แล้ว ดังนั้น ในการ ทำบุญกุศลทุกครั้ง จึงพึงทำใจให้กว้าง เอื้ออาทรไปถึงผู้อื่นทั้งนั้นที่ แม้จะอยู่ต่างภพภูมิกัน ตั้งใจอุทิศให้อย่างจริงใจ ให้ด้วยสำนึกใน ความผิดพลาดกำเริบที่ตนอาจได้กระทำแล้วต่อใคร ๆ ทั้งนี้ ให้ ด้วยสำนึกในพระคุณที่ได้รับจากท่านผู้มีพระคุณทั้งหลาย ทั้ง โดยตรงและโดยอ้อม ค่อย ๆ คิด ค่อย ๆ บอกกล่าวแสดงความ จริงใจ ให้อ่อนโยนและไพเราะด้วยถ้อยคำ จะเกิดผลยิ่งกว่าใช้ ถ้อยคำและจิตใจที่ไม่ไพเราะใจจริง ไม่ใช่มนุษย์เท่านั้นที่ชอบความ อ่อนโยนความไพเราะจากใจจริง ผู้ต่างภพภูมิทั้งหลายก็มีได้แตก ต่างออกไป ใจหรือจิตของมนุษย์ก็เป็นใจหรือจิตดวงเดียวกัน เมื่อ มนุษย์ละชาตินี้ไปสู่ชาติอื่นภพภูมิอื่นแล้ว พึงระลึกถึงความจริงนี้

การส่งผลของกรรมดีและกรรมไม่ดีนั้นข้ามภพข้ามชาติได้ กรรมในอดีตชาติส่งผลมาทันในปัจจุบันชาติก็มี ไปส่งผลถึงใน อนาคตชาติก็มี แล้วแต่ว่าผู้ทำกรรมจะสามารถหนีได้ไกลเท่าไร หรือหนีได้นานเท่าไร นั่นก็คือแล้วแต่ว่าในปัจจุบันชาติผู้ทำกรรม แล้วในอดีตจะสามารถในการทำจิตใจทำบุญทำกุศลทำความดีได้ มากเพียงไหน เป็นกรรมที่ใหญ่ยิ่งหนักหนากว่ากรรมไม่ดีหรือไม่ การให้ผลกรรมเช่นเดียวกับการตกจากที่สูงของวัตถุ สิ่งใดหนักกว่า เมื่อตกจากที่เดียวกันในเวลาใกล้เคียงกัน สิ่งนั้นย่อมถึงพื้นก่อน เปรียบดังกรรมสองอย่าง คือกรรมดีและกรรมไม่ดีกระทำใน เวลาใกล้เคียงกัน กรรมที่หนักกว่า ไม่ว่าจะป็นกรรมดีหรือกรรม ไม่ดีก็ตาม ย่อมส่งผลก่อน กรรมที่เบากว่าย่อมส่งผลทีหลังและ

ย่อมส่งผลทั้งสองแน่นอน ไม่เร็วก็ช้า ไม่ชาตินี้ก็ชาติหน้า ไม่ชาติหน้าก็ชาติต่อไป ต่อไป ต่อไป อาจจะอีกหลายภพชาติก็ได้ เพราะกรรมไม่ใช่สิ่งที่จะลบเลือนได้ด้วยกาลเวลา นานเพียงไรกรรมก็ยังให้ผลอยู่เสมอ กรรมจึงมีอำนาจเหนืออำนาจทั้งปวง

ท่านพระอาจารย์องค์สำคัญของคัมภีร์หนึ่งท่านปรารภนาพุทธภูมิ คือปรารภนาเป็นพระพุทธเจ้า ครั้นมาระลึกชาติได้ว่าเคยเกิดเป็นไก่หลายร้อยหลายพันชาติก่อนที่จะได้มาเป็นมนุษย์ในชาตินี้ ท่านก็เปลี่ยนความปรารภนาที่จะเป็นพระพุทธรูป มาเป็นพระผู้ไกลกิเลสไม่ต้องเวียนววยตายเกิดต่อไป เพราะท่านสลดสังเวชชีวิตที่ผ่านมาแล้วมากมาย และหวาดเกรงว่าชีวิตที่จะต้องพบอีกต่อไป นับภพชาติไม่ถ้วนกว่าจะถึงจุดปรารภนาคือพุทธภูมิ ซึ่งมีใช้ว่าจะไปถึงกันได้โดยง่ายโดยเร็ว จะต้องใช้เวลานานแสนนานในอีกหลายร้อยหลายพันภพภูมิ โดยไม่อาจรู้ได้ว่ากรรมจะนำไปเป็นอะไรลำบากยากเข็ญอย่างไร ซึ่งสำหรับท่านผู้ได้รู้แจ้งในอดีตชาติของท่านแล้วก็เกิดความกลัวยิ่งนัก เปื่อหน่ายความต้องเวียนววยในวัฏฏสงสารยิ่งนัก ด้วยความพากเพียรพยายามสุด สติปัญญาความสามารถที่จะตัดภพชาติอนาคตให้หมดสิ้นไปโดยเร็ว ในที่สุดก็เชื่อมั่นว่าท่านพระอาจารย์สำคัญของคัมภีร์นั้นท่านก็สำเร็จประสงค์ถึงความพ้นทุกข์อย่างสิ้นเชิงได้ในภพภูมิปัจจุบัน

ครูอาจารย์ท่านสำคัญ ๆ ท่านรับรอง และพระพุทธเจ้าก็ทรงรับรอง ว่าชาติในอนาคตมีอยู่สำหรับผู้ยังไม่สามารถทำกิเลสให้หมดสิ้นได้ และการทำกิเลสให้หมดสิ้นนั้นคนเป็นจำนวนมากทำ

ไม่ได้ในเวลาอันสั้น ทั้งยังมีคนเป็นจำนวนมากไม่สนใจจะทำให้กิเลสหมดสิ้น ยังเกลือกกลั้วอยู่กับกิเลสอย่างหลงผิด ดังนั้นภาพชาติสำหรับคนเหล่านั้นยังมีอยู่มากมายนักหนาใช้เวลานานแสนนานนับภพนับชาติหาได้ไม่ โอกาสที่กรรมจะตามไปถึงจึงมีมากมายนักไม่วันใดก็วันหนึ่ง ไม่ชาติใดก็ชาติหนึ่ง และอย่าคิดผิดว่า เมื่อถึงวันนั้นเวลานั้นก็จะจำไม่ได้ว่าเราเป็นเรา อะไรระกิดขึ้นก็ไม่เดือดร้อน ความคิดเช่นนี้อาจจะเกิดแก่เราแล้วในอดีตชาติ และมาในปัจจุบัน เมื่อต้องพบกับความเดือดร้อนเราก็เดือดร้อน มิใช่ที่เราไม่เดือดร้อน ทั้งที่มิใช่เราจะจำได้ว่าเราเป็นเรา ไม่ว่าจะเกิดเป็นใครเป็นอะไรเมื่อใด ภพชาติไหนก็ตามเมื่อเป็นทุกข์ก็ต้องเป็นทุกข์เมื่อเป็นสุขก็ต้องเป็นสุข จึงไม่ควรประมาทอย่างยิ่ง ควรพยายามทำทุกอย่างเพื่อไม่ให้ในอนาคตต้องเป็นทุกข์ หรือเพื่อไม่ให้กรรมไม่ดีที่ทำไว้ตามทัน ไม่ว่าเมื่อใดก็ตาม

ชีวิตนี้แม้น้อยนัก แต่ก็เป็นความสำคัญนัก สำคัญยิ่งกว่าชีวิตในอดีตและชีวิตในอนาคต ที่ว่าชีวิตนี้คือชีวิตในชาติปัจจุบันนี้สำคัญก็เพราะในชีวิตนี้เราสามารถหนีกรรมไม่ดีที่ทำไว้ในอดีตได้ และสามารถเตรียมสร้างชีวิตในอนาคตให้ดีเลิศเพียงใดก็ได้ หรือตกต่ำเพียงใดก็ได้ ชีวิตในอดีตล่วงเลยไปแล้ว ทำอะไรอีกไม่ได้ต่อไปแล้ว ชีวิตในอนาคตก็ยังไม่ถึง ยังทำอะไรไม่ได้ เช่นนี้จึงกล่าวได้ว่าชีวิตนี้สำคัญนัก พึงใช้ชีวิตนี้ให้เป็นประโยชน์ ให้สมกับความสำคัญของชีวิตนี้

ชีวิตนี้น้อยนักแต่มีความสำคัญนักด้วยเหมือนกัน ถ้าชีวิตนี้

ไม่วิ่งหนีกรรมไม่ดีในอดีต ชีวิตนี้ก็จะรับผลกรรมไม่ดี ถ้าวิ่งหนีก็จะพ้นได้ กรรมไม่ดีจะตามทันหรือไม่ขึ้นอยู่กับชีวิตนี้ ยิ่งกว่านั้นถ้ากรรมตามทันในชีวิตนี้ ก็จะตามต่อไปได้อีกในชีวิตอนาคตกรรมไม่ดีที่ทำไว้ในอดีตมากมายอาจจะตามไม่ทันตลอดไปก็ได้ ถ้าทำชาตินี้ให้ดีที่สุด

ดูภาพผู้คนในบางประเทศที่อดอยากแสนสาหัส หน้าตาแทบจะไม่เป็นคน เหมือนโครงกระดูกเดินได้ เตี้ยเล็ก ๆ น่าสงสาร ไม่มีเนื้อ มีแต่หนังหุ้มกระดูก ผู้ใดเห็นผู้นั้นก็สลดใจอย่างยิ่ง สงสารอย่างยิ่ง เมื่อเกิดความรู้สึกเช่นนั้น ก็พึงนึกถึงตนเอง ใครเล่าจะรับรองได้ว่าเมื่อตายไปจากภพชาตินี้แล้ว เราจะไม่ไปเกิดในประเทศเช่นนั้น จะไม่ไปมีสภาพเช่นโครงกระดูกเดินได้ด้วยความปลอดภัยอย่างแน่นอน

ใครเล่าจะรับรองได้ว่าอดีตชาติเราไม่ได้เป็นคนคับแคบ ไม่เคยทำบุญให้ข้าวปลาอาหารแก่ใครเลย มารดาบิดาผู้แก่ชราก็หาได้สนใจให้ข้าวให้น้ำให้มีความสุขอิ่มหนำสำราญไม่ ยิ่งเป็นสัตว์หมาแมวด้วยแล้ว ไม่เคยเมตตาปราณีให้ข้าวสักเม็ดให้น้ำสักหยด เมื่อไม่รู้ตัวว่าเคยเป็นเช่นนี้มาก่อนในอดีตชาติ ก็ไม่อาจรู้ได้ว่าในอนาคตจะต้องไปมีสภาพอดอยากจนเป็นโครงกระดูกเดินได้หรือไม่ ความเป็นไปได้มีอยู่สำหรับทุกคน เพราะทุกคนได้ทำกรรมไว้เป็นอันมากต่าง ๆ กัน อันอาจจะเป็นเหตุให้ต้องอดอยากยากแค้นแสนสาหัสตั้งแต่เริ่มลืมตาเห็นโลก ไปเกิดในประเทศที่เรียกกันว่าเป็นนรกในโลก

อย่าประมาทอย่ามั่นใจว่าอนาคตสำหรับเราจะไม่เป็นเช่นนั้น

กรรมเช่นนั้นอาจจะวิ่งไล่เรามา โดยที่เราไม่รู้ไม่เห็น แม้ไม่
ประมาทต้องวิ่งหนีให้สุดกำลังความสามารถ ชีวิตนี้เท่านั้นที่เรา
จะพบทางนี้ได้ และชีวิตนี้นี้น้อยนัก มัวผัดวันประกันพรุ่งไม่ได้ พ้น
จากชาตินี้ไปแล้ว จะไม่มีโอกาสดีให้วิ่งหนีกรรมได้อีกเลย

เมื่อชีวิตนี้น้อยนัก ผู้มีปัญญาสัมผัสมาตัญญูก็คิดไปทางหนึ่ง ผู้
เบาปัญญาไม่มีจักษุตัญญูก็คิดไปทางหนึ่ง พวกผู้มีปัญญาสัมผัสมาตัญญู
คือความเห็นชอบก็จะคิดได้ว่าชีวิตนี้สั้น อีกไม่เท่าไรก็จะต้องตาย
ตายแล้วก็เอาอะไรไปด้วยไม่ได้ เอาไปได้ก็แต่บุญบาป หรือความ
ดีความชั่วเท่านั้น พวกผู้มีปัญญาคิดเช่นนี้ จึงเร่งทำความดี ส่วน
พวกผู้เบาปัญญาไม่มีจักษุตัญญูคือความเห็นผิดก็จะคิดว่าชีวิตนี้สั้น อีก
ไม่เท่าไรก็จะต้องตาย มีวิธีใดจะให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินเงินทอง ก็
ต้องรีบหา ไม่มัวคำนึงว่าจะผิดหรือถูก ถูกผิดก็ช่าง ให้ได้ก็พอใจ
พวกผู้เบาปัญญาคิดเช่นนี้ จึงทำบาปทำความไม่ดีได้เสมอ ชีวิตนี้
สำหรับบุคคลสองประเภทดังกล่าวมีคุณมีโทษแก่สองฝ่ายแตก
ต่างกัน เป็นไปตามตัญญูคือความเห็นดังกล่าว

อย่าเป็นผู้มีจักษุตัญญูที่โหดเขลาเบาปัญญาเลย เพราะจะ
ทำชีวิตนี้ให้สูญเปล่า ไม่อาจหนีพ้นมือที่นำสะพังก้าวแห่งกรรมไม่ดี
ไม่อาจได้เข้าไปอยู่ในความโอบอุ้มทะนุถนอมของมือที่อบอุ่นแห่ง
บุญคือกรรมดี โอกาสอันดีที่มีอยู่น้อยนักเพียงชั่วชีวิตอันน้อยนักนี้
ก็จะผ่านไปอย่างไม่อาจเรียกกลับคืนได้ กรรมไม่ดีที่ทำไว้แน่ก็จะ
แห่ห้อมเข้าประชิด แล้วอะไรจะเกิดขึ้นบ้างในชีวิตนี้ ชีวิตของผู้ที่
ไม่รู้จักวิ่งหนีกรรม

มาเป็นผู้มีปัญหาที่มีสัมมาทิฐิเกิด ชีวิตอันน้อยนี้จะได้ไม่สูญเปล่า จะได้สามารถใช้ชีวิตนี้ให้เป็นประโยชน์ยิ่งใหญ่ได้ คือหนีไกลจากกรรมไม่ดีได้ กรรมไม่ดีที่กำลังติดตามเราทุกคนอยู่นั้นมีมากมายนัก ทั้งที่หนักและที่เบา ทั้งที่จะทรมาณชีวิตเราไม่หนักนักหนา ทั้งที่จะทรมาณเราจนแทบว่าจะรับไม่ไหว ทั้งที่เราอาจจะรับไม่ไหวจริง ๆ ด้วย

คิดดี พูดดี ทำดี เพียงทำสามประการนี้ให้สม่ำเสมอตามที่พระพุทธองค์ทรงสอน ก็จะสามารถหนีมือแห่งกรรมไม่ดีได้ มือแห่งกรรมไม่ดีจะไม่สามารถตะครุบไว้ในอำนาจได้ บาปกรรมใด ๆ แม้ได้กระทำไว้ตั้งแต่อดีตชาติ จะไม่อาจตามสนองได้ง่าย ๆ ในภพชาตินี้ อย่างมากก็จะเพียงไล่ตามตะครุบอยู่อย่างหมายมั่นจะทำได้สำเร็จเท่านั้น ถ้าคิดดี พูดดี ทำดี เสมอ

ทุกวันนี้มีตัวอย่างผู้ที่ถูกมือแห่งกรรมตามทันจับได้มากมาย คนสวยคนงามถูกมือของกรรมร้ายทำให้กลายเป็นคนสิ้นสวยสิ้นงาม ทนความรู้สึกของตนเห็นรูปลักษณะของตนด้วยความเจ็บปวดแสนสาหัส คนบางคนแขนขาบริบูรณ์ถูกมือของกรรมร้ายทำให้กลายเป็นคนเหลือขาครึ่งเดียวบ้าง ข้างเดียวบ้าง คนบางคนมีลูกรักดังดวงใจ ลูกออกจากบ้านไป ก็ไม่ได้กลับบ้านอีกเลย มือของกรรมร้ายปลิดชีวิตของเขาแล้วอย่างโหดเหี้ยมอำมหิต กลายเป็นศพคอขาดก็มี ไส้ทะลักก็มี คนบางคนนอนหลับอยู่ในบ้านเรือนของตนด้วยความรู้สึกปลอดภัยแท้ ๆ แต่ก็กลับมีมือของกรรมร้ายเอื้อมเข้าไปห้าห้าถึงฟูกถึงหมอน เสียเลือดเนื้อ และเสียชีวิต นี่คืออำนาจร้ายแรงแห่งกรรม

ดังที่สมเด็จพระพุฒาจารย์โตท่านตัดสินความระหว่าง พระสององค์ ว่าองค์ที่ถูกทำร้ายเป็นผู้ที่ทำร้ายก่อน ผู้ไม่เข้าใจเรื่องกรรมและการให้ผลของกรรมก็จะคิดว่าสมเด็จฯ ท่านไม่ยุติธรรม ตัดสินเข้าข้างผู้ผิด แต่ผู้เข้าใจเรื่องกรรมและการให้ผลของกรรม ย่อมจะเข้าใจคำตัดสินของสมเด็จฯ ท่าน ไม่มีผู้ใดจะ ได้รับสิ่งที่ตนไม่ได้ทำไว้ด้วยตนเอง ทำไว้ในอดีตมารับผลในปัจจุบันได้ ทำในปัจจุบันก็จะได้รับผลในอนาคตเช่นกัน และอนาคตนั้นไม่หมายถึงต้องข้ามภพชาติเสมอไป อนาคตในภพชาตินี้ก็ได้ ดังนั้นแม้เชื่อในเรื่องกรรมและการให้ผลของกรรมหรือไม่ เชื่อกี่ตาม ก็ไม่สมควรเสี่ยงรับผลร้ายที่จะเกิดแต่การทำความไม่ดี ความไม่ดีหนักหนาเพียงไร ยิ่งให้ผลร้ายเพียงนั้น ยิ่งไม่สมควรเสี่ยงอย่างยิ่งที่จะทำความไม่ดีหนักหนานั้น

อำนาจของกรรมชั่วร้ายนั้นสามารถทำให้ธรณีแยกออกสูบผู้ทำกรรมนั้นได้ พระเทวทัตเป็นตัวอย่าง que แสดงความน่ากลัวที่สุดของกรรม ท่านคิดทำลายพระพุทธเจ้า แม้เพียงทำได้เล็กน้อยนักคือเพียงทำให้พระพุทธบาทห้อพระโลหิต และสำนักผิดได้ในที่สุดพร้อมจะขอประทานโทษ แต่ก็หนีมือแห่งกรรมร้ายแรงที่ทำได้ไม่พินหนิไม่ทัน พระเทวทัตถูกธรณีสูบทันทีที่เท้าสัมผัสพื้นธรณี ขณะกำลังจะได้เข้าไปเห็นพระพักตร์สมเด็จพระบรมศาสดา จึงไม่ทันได้กราบพระพุทธบาทขอประทานโทษทั้งปวง น่าจะคิดถึงความทรมาณทั้งกายและใจของพระเทวทัตเมื่อเสวยผลกรรมนั้น น่าจะคิดให้จริงจังเพื่อให้เกิดความกลัวกรรมที่มีอำนาจยิ่งใหญ่

การทำลายพระพุทธเจ้าก็กับการทำลายพระพุทธศาสนา ย่อมจะเป็นกรรมหนักเสมอกัน พึงสังวรระวังให้รอบคอบในเรื่องนี้ อย่าคิดอย่างประมาท ว่าพระพุทธศาสนาไม่มีชีวิต ตายไม่มี บาดเจ็บไม่มี จะทำอะไรกับพระพุทธศาสนาจึงไม่น่าจะเป็นบาปเป็นอกุศลกรรม อย่าประมาทในเรื่องนี้ มิฉะนั้นเมื่อต้องได้เสวยผลแห่งการทำลายพระพุทธศาสนาจะทุกข์ทรมานนัก ใครก็จักช่วยไม่ได้

การทำลายชีวิตสัตว์นั้น บาปหนักเบาต่างกัน ทำลายชีวิตสัตว์ใหญ่บาปมากกว่าทำลายชีวิตสัตว์เล็ก ทำลายชีวิตสัตว์อายุยืนบาปมากกว่าทำลายชีวิตสัตว์อายุสั้น ทำลายชีวิตสัตว์ที่มีคุณบาปมากกว่าทำลายชีวิตสัตว์ทั่วไป เป็นที่เข้าใจกันเช่นนี้ ซึ่งก็มีเหตุผลที่น่าเข้าใจเช่นนั้น ฆ่าวัวควายกับฆ่ายุงฆ่ามดบาปน่าจะมากน้อยกว่ากัน ผลกรรมที่ผู้ฆ่าได้รับก็จะหนักเบากว่ากันเป็นอันมาก

มีเรื่องจริงที่เกิดขึ้น และผู้ประสบพบเห็นเล่าต่อ ๆ กันมาว่า ผู้มีอาชีพฆ่าวัวฆ่าควายนั่น เมื่อใกล้จะตาย ต้องทนทุกข์ทรมานดิ้นรนกระเสือกกระสนและส่งเสียงร้องเหมือนเสียงวัวเสียงควายที่ถูกเชือดก่อนตาย ส่วนผู้ที่ตบยุงหรือบีบตไปบ้าง แม้จะเป็นบาปแน่นอนที่ทำลายชีวิตสัตว์ แต่ไม่ปรากฏผลของกรรมนี้ให้เห็นชัดให้รู้ชัด เหตุผลก็อยู่ที่จิตสำนึกของผู้กระทำความกรรมสองประเภทนั้น ผู้ฆ่าวัวฆ่าควาย แม้จะใจร้ายใจดำสักเพียงไร ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่จะลืมภาพการตายของสัตว์ใหญ่ถึงเพียงนั้นได้ และย่อมเป็นไปไม่ได้ที่จะไม่รู้สึกละอายว่าการฆ่านั้นเป็นบาปใหญ่ ความรู้สึกหลอกหลอนเกี่ยวกับการฆ่าวัวฆ่าควายด้วยมือของตนเองนั้นแหละที่ติดตามมาส่งผลให้ผู้นั้นต้องทรมานทรมานและร้องเป็นเสียงวัวเสียงควายเหมือนที่ตนเองเคยได้ยินได้เห็นในการฆ่าแต่ละครั้งเสมอมา

บางคนที่เคยเห็นการตายของผู้มีอาชีพฆ่าสัตว์ใหญ่ มีความรู้สึกที่ผู้ใกล้จะตายนั่นไม่มีชีวิตจิตใจเป็นคนเสียแล้ว แต่ได้กลายเป็นชีวิตจิตใจของวัวของควายไปจริง ๆ เห็นได้จากกิริยาอาการและสั้มเสียงที่เขากร้องเหมือนเสียงสัตว์ที่บาดเจ็บแสนสาหัส ความรู้สึกนี้จะถูกหรือผิดก็ตาม ที่จริงแน่ คือเขากำลังรับผลของกรรมที่ตามทันในช่วงสุดท้ายของชีวิตในภพชาตินี้ และไม่แน่ว่าจะสิ้นสุดเพียงเท่านั้น หรือจะติดตามต่อไปในภพชาติข้างหน้า ให้ชีวิตต้องไม่แตกต่างกับชีวิตของสัตว์ที่ถูกเขาเบียดเบียนทำร้ายอย่างทารุณ

การทำบาปเล็กน้อยเช่นบีบตตบยุง ไม่ปรากฏผลบาปให้

เห็นว่าเกิดแก่ผู้ทำ นั่นก็เป็นเพราะผู้ทำไม่ผูกใจว่าได้ทำบาป ใจนี้สำคัญนักนำไปผูกไว้กับเรื่องใดสิ่งใด ก็จะปรากฏให้เห็นเป็นผล เช่น พระรูปหนึ่งในสมัยพุทธกาล ท่านทำตะไคร้รน้ำขาดและมรณภาพ ก่อนจะหาพระปลงอาบัติได้ จิตท่านผูกอยู่ด้วยความเป็นห่วง จึงได้ไปเกิดเป็นพญานาค ส่วนผู้ปล่อยตบยุงหรือปล่อยบิ๋มด แม้ใจไม่ผูกยึดอยู่ว่าได้ทำบาป ก็จะเป็นเรื่องเล็กน้อย การทำบาปหรือทำกรรมเล็กน้อยเช่นนี้จะไม่ส่งผลให้ปรากฏ ถ้าผู้ทำไม่ไปผูกใจ เตือดร้อนกังวลอยู่ และถ้าจะไม่ทำเสมอ ๆ

การทำบาปเสมอ ๆ แม้ทำกับสัตว์เพียงมดเพียงปลวก กรรมเล็กก็จะเป็นกรรมใหญ่ได้ พึงรอบคอบในเรื่องนี้เพื่อชีวิตจะได้สวัสดิ

การฆ่าวัวฆ่าควายก็ยังมีผลให้ผู้ฆ่าดูราวกับเปลี่ยนชีวิตจิตใจ จากคนเป็นวัวเป็นควายให้เป็นที่สลดสังเวชแก่ผู้พบเห็นได้ การฆ่าคนจะมีผลเป็นอย่างไร ทำไมผู้ร้ายฆ่าคนจะไม่รู้สึกเสียเลย แต่ด้วยอำนาจกรรมเมื่อตามมาถึงผู้ใดที่ได้กระทำความผิดนั้นไว้ ก็ยอมยากที่จะยับยั้งผลแห่งกรรมนั้นได้ ลูกยังลืมน้ำแม่ แม่ยังลืมน้ำลูก ผู้นับถือพระพุทธศาสนาก็ยังลืมน้ำพระว่าเณร พระเณรก็ยังลืมน้ำตัวเองว่าเป็นพระเป็นเณร ฆ่ากันได้ทำร้ายกันได้ ทำผิดศีลผิดธรรมกันได้อย่างไม่น่าเชื่อ อำนาจยิ่งใหญ่ของกรรมที่นำไปเช่นนั้น และยังจะนำต่อไปข้ามภพข้ามชาติ เกิดผลร้ายแก่ผู้ขาดสติ ขาดปัญญาที่จะพาตัวหนีไปพ้นมือแห่งกรรม ที่ตนได้กระทำไว้แล้ว ด้วยตนเองแน่นอน

ผู้ฆ่าคนมีบาปหนักกว่าผู้ฆ่าวัวฆ่าควาย ผู้ทำร้าย พระพุทธเจ้ามีบาปหนักกว่าผู้ฆ่าคน เห็นได้จากพระเวทที่ตึงถูก ธรณีสูบ แต่อย่าประมาท คิดว่าเราปลอดภัยจากการถูกธรณีสูบ แน่แล้ว เพราะไม่มีพระพุทธเจ้าให้เราคนใดคนหนึ่ง ซึ่งถึงจะชั่วช้า เพียงไร ทำร้ายพระองค์ได้ พระพุทธเจ้าไม่มีพระองค์ปรากฏให้เห็นก็จริง ทำร้ายพระองค์ท่านไม่ได้ก็จริง แต่สิ่งที่เกี่ยวข้องแนบ แน่นกับพระองค์ท่านมีอยู่ ทำลายสิ่งนั้นก็จะผิดไปจากทำลาย พระองค์ท่านหาได้ไม่ นึกถึงใจตนเอง มีลูกเป็นที่รักเพียงดวงใจ ฝ่า ทะนุถนอมกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงมาจนเติบโตใหญ่ ถูกผู้ร้ายประหาร หาร ใจของผู้เป็นแม่พ่อก็เหมือนกับตนเองถูกประหาร หาร ด้วย

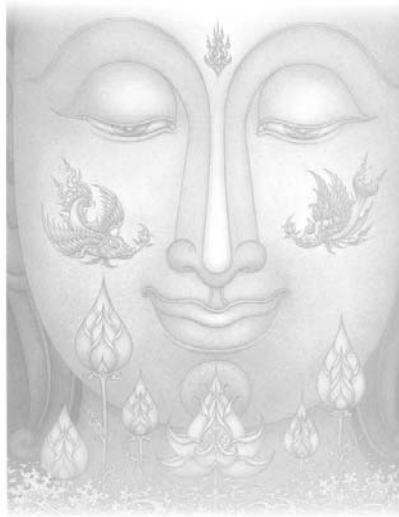
พระพุทธศาสนาคือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับแนบแน่นเป็นอันหนึ่ง อันเดียวกับพระพุทธเจ้า กว่าจะทรงค้นพบและตั้งขึ้นได้ลำบาก ยากเย็นยิ่งกว่าใครสักคนจะมีลูกเป็นที่รักดังดวงใจ ทำร้ายลูกก็ เท่ากับทำร้ายผู้เป็นแม่พ่อ ทำลายพระพุทธศาสนาจึงไม่แตกต่าง กับทำลายพระพุทธเจ้า แน่นอน ไม่มีผู้ใดได้ทำ แต่แนบเนียนเพียง การพยายามทำก็บาปหนักยิ่งกว่าบาปฆ่าคนตาย ผลของกรรมนี้ อาจจะมีลับเห็นยากและเห็นช้า จึงทำให้พากันคิดว่าการทำลาย พระพุทธศาสนานั้นไม่เป็นบาป ไม่เป็นอกุศล

การจงใจทำลายพระพุทธศาสนาที่ไม่สำเร็จผล น่าจะเกิด ผลไม่ดีแก่ผู้มุ่งทำร้ายน้อยกว่าผู้ไม่ได้เจตนาทำลาย แต่ประพฤติ ตนเช่นเจตนาทำลาย บุคคลประเภทหลังนี้ โดยเฉพาะที่นับถือ

พระพุทธศาสนา กล่าวได้ว่าเป็นผู้ทำกรรมไม่ดีต่อพระพุทธศาสนา ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงตั้งขึ้น ทรงประทับประคองมาโดยมีพุทธบริษัทที่ศรัทธามาประทับประคองต่ออย่างถือเป็นสมบัติล้ำค่า ไม่มีพระพุทธองค์แล้ว พระพุทธศาสนาคือตัวแทนพระพุทธองค์ผู้เป็นสมาชิกของบริษัทสี่ในพระพุทธศาสนา แม้ทำตนให้เศร้าหมองด้วยการประพฤติดีตึ๊ดตื๋อผิดธรรมผิดวินัย แม้จะทำให้พระพุทธศาสนาเศร้าหมองไม่ได้ แต่เมื่อตนเป็นจุดหนึ่งในพระพุทธศาสนาก็เท่ากับทำให้พระพุทธศาสนามีจุดเศร้าหมองปะปนอยู่ เล็กน้อยเพียงไรก็เป็นจุดดำ ความประพฤติปฏิบัติเช่นนั้นจึงเป็นการทำกรรมไม่ดีต่อสิ่งสูงสุด ผลไม่ดีที่จะเกิดแก่ผู้ทำกรรมไม่ดีนั้น ย่อมร้ายแรงแน่นอน **พึงอย่าประมาท** พึงกลัวกรรมหนักที่จะเกิดจากการทำไม่ดีต่อพระพุทธศาสนา

ผู้เบาปัญญาไม่มีจักษุวิจิตร เห็นพระพุทธศาสนาไม่ใช่คนไม่มีเลือดเนื้อชีวิตจิตใจ คิดจะทำลายก็ทำกันไปต่าง ๆ นานา ผู้เบาปัญญาหารู้ไม่ว่า เมื่อกรรมตามทันโทษนั้นร้ายแรงหนักหนานัก พระเทวทัตก็ได้ถูกรณีสืบพันที่ที่ทำร้ายพระพุทธเจ้า เมื่อถึงเวลากรรมตามทันพระเทวทัตจึงจมนรณิ พันที่จะดี้นรนให้พ้นจากความตายอย่างทุกข์ทรมานน่าสยดสยองนั้นได้ ผู้พยายามทำลายพระพุทธศาสนาก็เช่นกัน ฉะนั้นอย่าประมาท อะไรที่ไม่น่าเชื่อเกิดอยู่เสมอ เกิดได้เสมอ ในอดีตตรณีสืบได้ ในปัจจุบันหรือในอนาคตตรณีสืบได้ เมื่อต้องเป็นไปตามอำนาจอันยิ่งใหญ่ของกรรม

แม่พ้อมีลูกรักเพียงดวงใจ แม่ลูกนั้นมีไข่ลูกที่ดี มีไข่ลูกที่มีคุณประโยชน์แก่ใคร เมื่อใดเขาถูกทำร้ายบาดเจ็บสาหัสหรือถึงเสียชีวิตเมื่อนั้นก็เหมือนทำร้ายแม่พ้อหนักหนาเช่นนั้นด้วยพระพุทธศาสนาเป็นดวงพระหฤทัยของพระพุทธเจ้า ทรงได้มาด้วยพระมหากรรุณาเปี่ยมพระพุทธรหฤทัย เปรียบเป็นพระพุทธรูปตร พระพุทธรศาสนาที่เป็นพระพุทธรูปตรที่ประเสริฐเลิศล้ำหาผู้เปรียบเสมอมิได้ มีคุณประโยชน์กว้างใหญ่ไพศาลปราศจากขอบเขตและยังยืนยาวนานอยู่ทุกกาลเวลา เป็นที่รักที่เทิดทูนสูงส่งนักหนาของพรหมเทพมนุษย์สัตว์ เสมอกันกับองค์สมเด็จพระบรมศาสดา พระผู้ทรงสถาปนาพระพุทธศาสนาไว้แทนพระองค์ อย่าเป็นคนเบาปัญญา ฟังปฏิบัติต่อพระพุทธศาสนาให้รอบคอบ มิฉะนั้นจะเสีย

ประโยชน์จากการมีชีวิตอยู่ในชาตินี้ที่น้อยนัก ชีวิตนี้ผ่านไปพ้นไป เมื่อไรจะเรียกกลับคืนไม่ได้ กรรมไม่ดีทั้งหลายจะห้อมล้อมจน แผลงเหลว ดังที่ปรากฏให้เห็นให้ได้ยินอยู่เสมอ ให้คนลูก ขนพอง สยดสยงอยู่ไม่เว้นวาย

ชีวิตในอดีตชาติล่วงเลยไปแล้ว กรรมดีกรรมชั่วก็ได้เป็น อันทำแล้วทั้งนั้น ไม่มีที่จะให้ไม่ได้ทำ แต่ชีวิตในอนาคตชาติกำลัง ไกลเข้ามาเป็นลำดับ ไม่นานนักก็จะถึง เพราะชีวิตนี้นั้นน้อยนัก จบ สิ้นง่าย ชีวิตในภพชาติข้างหน้าต่างหากที่ยาวนานจนประมาณไม่ได้ ความสุขอันยาวนาน หรือความทุกข์ที่ยืดเยื้อจะมีมาพร้อมกับชีวิต ในชาติอนาคตแน่นอน เรามีบุญที่ได้เกิดเป็นมนุษย์ ได้มีชาตินี้ ชีวิต นี้ ที่แม้จะน้อยนัก แต่ก็เป็ชีวิตเดียวที่สามารถจะพาเราหนีกรรม ไม่ได้ได้ และก็เป็นชีวิตเดียวที่จะพาเราไปสวรรค์ก็ได้ นิพพานก็ได้

พระพุทธศาสนาก็เช่นเดียวกับพระพุทธเจ้า เพราะ พระพุทธศาสนาประกอบพร้อมด้วยพระพุทธเจ้า พระธรรมคำ สอนของพระพุทธเจ้า และพระสงฆ์อริยสาวกของพระพุทธเจ้า พระพุทธศาสนาจึงมีคุณเช่นเดียวกับที่พระพุทธเจ้าทรงมีพระคุณ พระคุณของพระพุทธเจ้ายิ่งใหญ่เพียงไร พระพุทธองค์ได้ทรง มอบไว้ในพระพุทธศาสนาหมดสิ้นแล้ว เราเรียนพระพุทธศาสนา หรือเรียนพระธรรมกันอยู่ตลอดเวลา แม้จนทุกวันนี้ เท่ากับเรา กำลังพยายามจะให้สามารถแลเห็นพระพุทธเจ้าให้ได้ แต่ก่อนที่

เราจะได้เห็นพระพุทธองค์ เราจำเป็นต้องรอบคอบระวังรักษา พระพุทธศาสนาอย่างดี อย่าประมาท มองให้เห็นผู้เบาปัญญาไม่มีจักษุวิมุตติ แม้ผู้นั้นจะเป็นตัวเราก็ต้องมองให้ตรงตามความจริง ไม่เห็นภัยจะกันภัยไม่ได้ ไม่เห็นผู้มุ่งทำลายพระพุทธศาสนา ก็จะป้องกันพระพุทธศาสนาไม่ได้

การที่จะป้องกันตัวเองมิให้หลงไหลเลื่อนลอยไปเป็นผู้ทำลายพระพุทธศาสนาแม้โดยมิได้ตั้งใจ จำเป็นต้องมีหลักยึด ยึดหลักไว้ให้มั่น กระแสใด ๆ ก็จะไปไม่ได้ หลักที่น่าจะมั่นคง แข็งแรง สามารถรับการยึดเหนี่ยวได้ตลอดเวลา นั้นน่าจะเป็นหลักแห่งความกตัญญูตเวทียึดกตัญญูตเวทียึดไว้ให้เป็นหลักประจำใจ มันผลที่เกิดตามมานั้นจะไม่มีเสียหายแม้แต่น้อย

กตัญญูตเวทียุติ ความรู้คุณที่ท่านทำแล้วแก้ตนและตอบแทนพระคุณนั้น พระพุทธองค์ทรงสรรเสริญว่าเป็นธรรมของคนดีคือคนดีมีธรรมนี้ หรือธรรมนี้ทำให้คนเป็นคนดี คือคนใดมีธรรมคือความกตัญญูตเวทียุติ คนนั้นก็คือนั่นเอง ในด้านตรงกันข้าม คนใดไม่มีกตัญญูตเวทียุติ คนนั้นไม่ใช่คนดี

เชิญสำรวจตนเองให้ทุกคน ให้เห็นใจตนอย่างชัดเจนตรงตามความจริง ว่ามีความกตัญญูตเวทียุติหรือไม่ แล้วก็จะได้รู้จักตนเอง ว่าเป็นคนดีหรือไม่ ไม่มีกตัญญูตเวทียุติไม่เป็นคนดีจริง ๆ อย่างสงสัย แต่จงเร่งอบรมใจตนเอง ให้มีกตัญญูตเวทียุติตาธรรม

ให้จงได้ อย่าให้ผ่านชีวิตนี้ไปสู่วิตหน้าที่ยาวนาน โดยไม่ถือโอกาสสร้างชีวิตในภพชาติข้างหน้าให้สวยสดงดงามอย่างยิ่ง

กตัญญูกตเวทิตาธรรมเป็นธรรมเครื่องสร้างคนให้เป็นคนดีได้จริง ๆ เพราะความรู้คุณท่านผู้มีคุณและความตั้งใจจะตอบแทนพระคุณ คือเครื่องป้องกันภัยที่สำคัญที่สุดที่จะกันให้พ้นจากการทำผิดคิดร้ายได้ทั้งหมด โดยมีจุดมุ่งอยู่ที่ความไม่ปรารถนาจะทำให้ผู้มีพระคุณเป็นทุกข์เดือดร้อนกายใจ

ทุกคนมีผู้มีพระคุณของตน อย่างน้อยก็มารดาบิดาครูอาจารย์ เพียงมีกตัญญูรู้คุณท่านเท่าที่กล่าวนี้ ก็เพียงพอจะคุ้มครองตนให้พ้นจากความไม่ดีทั้งปวงได้ ขอให้เป็นความกตัญญูกตเวทิจริงใจเท่านั้น อย่าให้เป็นเพียงนึกว่าตนเป็นคนกตัญญู ความจริงกับความนึกเอาแตกต่างกันมาก ผลที่จะได้รับจึงแตกต่างกันมากด้วย

ผู้มีกตัญญูกตเวทิตานั้นจะรู้จักบุญคุณของผู้มีบุญคุณทั้งหมด จะตอบสนองทุกคนเต็มสติปัญญาความสามารถควรแก่ผู้รับ และนี่เองที่จะเป็นเหตุให้คิดดีพูดดีทำดี เพราะเกรงว่าการคิดไม่ดี พูดไม่ดี ทำไม่ดีจะมีส่วนทำให้ผู้มีบุญคุณเดือดร้อน เช่น มารดาบิดาเป็นผู้มีพระคุณ ลูกกตัญญูจะประพฤติตัวเป็นคนดี จะไม่เป็นคนเลว เพราะเกรงว่ามารดาบิดาจะเสื่อมเสีย นี้ก็เท่ากับคุ้มครองตนเองได้แล้วด้วยความกตัญญูกตเวทิตา

พระพุทธเจ้าทรงมีพระคุณใหญ่ยิ่งที่สุด ทรงมีพระคุณต่อโลก ต่อศาสนิกของโลก พระธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ที่ทำให้พุทธศาสนิกเป็นคนที่มึนธรรมะนั้น มิได้เป็นคุณเฉพาะพุทธศาสนิกเท่านั้น แต่เป็นคุณไปทั่วถึง คนดีคนเดียวให้ความร่มเย็นเป็นสุขได้กว้างไกล เช่นเดียวกับคนไม่ดีคนเดียวให้ความทุกข์ความร้อนได้มากมาย พระพุทธศาสนาสร้างพุทธศาสนิกชนที่ดีก็เท่ากับพระพุทธศาสนาสร้างความร่มเย็นเป็นสุขให้แก่โลกด้วยเหมือนกัน พึงมีกตัญญูตเวทีต่อพระพุทธเจ้า คิดดี พูดดี ทำดี ให้เป็นไปดังที่ทรงแสดงสอนไว้ จะหนักกรรมเก่าได้ทัน และจะสร้างชีวิตในชาติใหม่ ในภายหน้า ให้วิจิตรงดงามเพียงใดก็ได้

พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานแล้วไม่ได้หายไปไหน พระพุทธบารมียังปกปักรักษาโลกอยู่ คนในโลกยังรับพระพุทธบารมีได้ มิได้แตกต่างไปจากเมื่อยังทรงดำรงพระชนม์อยู่ เพียงแต่จำเป็นต้องเปิดใจออกรับ มิฉะนั้น ก็จะรับไม่ได้ การเปิดใจรับพระพุทธบารมีไว้คุ้มครองรักษาตนไม่ยากลำบาก ไม่เหมือนการเข็นก้อนหินใหญ่ที่ปิดปากถ้ำ เพียงน้อมใจนึกถึงพระพุทธเจ้าให้จริงจังอยู่เสมอก็จะรับพระพุทธบารมีได้ จะมีชีวิตที่สวัสดิมีสุขสงบได้

พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว ไม่ทรงเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏสงสารอีกต่อไป แต่พระพุทธบารมียังพร้อม

พระอาจารย์สำคัญของคหะหนึ่งท่านเล่าไว้ว่า เมื่อท่านปฏิบัติเพื่อความหลุดพ้นอยู่ในป่าดงพงพีนั้น พระพุทธเจ้าได้เสด็จไปทรงสอนท่านด้วยพระพุทธบารมีเสมอ และท่านพระอาจารย์องค์นั้น ต่อมาก็เป็นที่ศรัทธาเคารพของพุทธศาสนิกชนจำนวนมาก ที่เชื่อมั่นว่าท่านปฏิบัติถึงจุดหมายปลายทางแล้ว

พระพุทธเจ้าเมื่อเสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว ด้วยพระพุทธบารมีได้เสด็จไปทรงแสดงธรรมโปรดพระอาจารย์องค์สำคัญให้บรรลุมรรคผลนิพพานได้ ไม่มีอะไรให้สงสัยว่าเป็นสิ่งสุดวิสัย เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ มีเรื่องของท่านพระโมคคัลลาน์เป็นเครื่องยืนยันรับรอง คือเมื่อปฏิบัติธรรมถึงจุดปรารถนาสูงสุดแล้ว ท่านถูกโจรเจ้ากรรมในอดีตพยายามหาทางทำลายชีวิตท่าน ท่านพยายามใช้อิทธิฤทธิ์หลบหนี แต่โจรก็ติดตามไม่หยุดยั้ง จนท่านเบื่อหน่ายที่จะหนีต่อไป จึงยอมให้โจรจับได้ และทูลท่านจนร่างกายแหลกเหลว นิพพานในที่สุด เมื่อนิพพานแล้ว ท่านได้รวมร่างเข้าอีกครั้งหนึ่งเหาะไปเฝ้าพระพุทธเจ้า กราบทูลเรื่องราวให้ทรงทราบ แล้วกราบทูลลา เรื่องของท่านพระโมคคัลลาน์เป็นเครื่องให้ความเข้าใจอย่างกระจ่างแจ่มชัดว่า พระพุทธเจ้าก็ดี พระอรหันตเจ้าก็ดี แม้ดับขันธปรินิพพานแล้ว ท่านก็เพียงไม่มีร่างเหลืออยู่เท่านั้น บารมีและคุณธรรมทั้งปวงของท่านยังพร้อมเป็นประโยชน์ได้อย่างยิ่ง

เมื่อมั่นใจในความดำรงอยู่อย่างยั่งยืนนิรันดรแห่ง พระพุทธบารมี หรือคุณธรรมของพระพุทธองค์และของครูบา อาจารย์สำคัญทั้งหลาย ที่ท่านไกลแล้วจากกิเลสเครื่องเศร้าหมอง พุทธศาสนานิกทั้งหลายผู้มีสัมมาปัญญา-สัมมาทิฐิ ก็ควรเร่ง ปฏิบัติพระพุทธศาสนา ให้ได้เป็นคนดีตามลำดับไป ให้เป็นที่ ปรากฏประจักษ์ในพระญาณหยั่งรู้อันของพระพุทธองค์ ให้พระพุทธ บารมีเสริมส่งบารมีของตน จนกว่าตนเองจะสามารถเป็นผู้มีบารมี มีคุณธรรมดำรงยั่งยืนอยู่ได้เช่นท่านผู้เป็นพุทธอริยสาวกทั้งหลาย วันนั้นมาถึงผู้ใด เมื่อไร วันนั้นผู้นั้นก็ไม่ต้องกังวลที่จะใช้ชีวิตนี้ ทำทางหนีมือแห่งกรรม และไม่ต้องกังวลสร้างชีวิตในชาติ อนาคตให้สมบูรณ์บริบูรณ์สวยสดงดงามต่อไป

แทบทุกคนเคยเป็นมาแล้วทั้งเวทดาเจ้าฟ้าพระมหากษัตริย์ ยาจกวนิพกเศรษฐีคหบดี ตลอดจนสัตว์ใหญ่สัตว์น้อย เคยตายมา แล้วด้วยอาการต่าง ๆ ตายอย่างเวทดา ตายอย่างเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดิน ตายอย่างขอทานข้างถนน ตายอย่างสัตว์ ทั้งที่ตายเองและ ทั้งที่ถูกฆ่าตาย เคยมีทั้งสุขเคยมีทั้งทุกข์ เคยเป็นผู้ร้าย เคยเป็นทั้งผู้ดี น้ำตาเคยท่วมบ้านท่วมเมืองมาแล้ว กระจกทัฬหผ่นดินนี้หาที่ วางสักเท่าปลายเข็มหมดจะปักลงไปก็ไม่พบ เปรียบกับชีวิตนี้ เพียงชาติเดียว ชีวิตนี้จึงน้อยนัก จะห่วงใยแสวงหาอะไรอีกมาให้ ชีวิตนี้ ที่จะสำคัญว่าการห่วงหาทางหนีมือแห่งกรรมที่ทำไว้ มากมายในอดีตชาติ

แทบทุกคนมีชาติในอนาคตที่ไกลออกไปพันความรู้เห็นของใครทั้งหลาย จะเกิดเป็นอะไรต่อมิมะไรก็ได้ทั้งสิ้น ตามอำนาจของกรรมที่ได้ทำไว้แล้วทั้งที่ทำในอดีตชาติและที่ทำในชาตินี้ สำคัญที่ว่าได้ทำกรรมใดมากกว่า แรงกว่า สำคัญกว่า กรรมนั้นก็ส่งผลมากกว่า เร็วกว่า และหนักแน่นมั่นคงกว่า ถ้าเป็นกรรมดีก็จะให้ความสุขความเจริญ มีบุญห้อมล้อมรักษา ถ้าเป็นกรรมชั่วก็จะให้ความทุกข์ความเสื่อมโทรม มีบาปห้อมล้อมรังควาน

ชีวิตนี้ตกอยู่ใต้อำนาจความโลภความโกรธความหลง แสวงหาอำนาจวาสนาบารมีทรัพย์สินเงินทองอย่างไม่คำนึงถึงความถูกต้อง ไม่คำนึงถึงศีลธรรมใด ๆ ชื่นชมสมใจแล้วมิใช่ว่าจะยั่งยืน จะชื่นชมสมปรารถนาไปได้อย่างมากก็ชั่วอายุร้อยปีแล้วก็หมดสิ้นทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งชื่อเสียงที่เนาเหม็นไว้ให้คนโจษขาน พาแต่จิตดวงเดียวรอนแร่ไป ทำกรรมไม่ดีไว้ก็จะไปพร้อมกับจิตที่ห่อหุ้มด้วยความไม่ดี ไปสู่ทุกติ ภพภูมิที่ไม่ดี ภพภูมิที่มีแต่ความทุกข์

จิตดวงเดียวที่ปราศจากอำนาจวาสนาบารมีทรัพย์สินเงินทอง ที่เมื่อมีชีวิตในชาตินี้ก็บอบโกยไว้ด้วยอำนาจกิเลส จักท่องเที่ยวทุกข์ร้อนไปนานนักหนา นับกาลเวลาหาได้ไม่ นับภพชาติหาถูกไม่ในทุกติ

ชีวิตนี้ที่ไม่ตกอยู่ใต้อำนาจความโลภความโกรธความหลง มันคงอยู่ในความดีมีศีลมีธรรม จะรุ่มเย็นเป็นสุขชั่วกาลนาน ความสุขที่จักไม่สิ้นสุดลงพร้อมกับชีวิตนี้นี้น้อยนัก ที่มีเวลาเพียงร้อยปี เท่านั้นโดยประมาณ

จิตดวงเดียวที่พร้อมด้วยบุญกุศลจักท่องเที่ยวเบิกบานไปนานนักหนา นับกาลเวลาหาได้ไม่ นับภพชาติหาถูกไม่ในสุดติจนกว่าจะถึงที่สุดแห่งทุกข์พ้นการเวียนว่ายตายเกิดอีกต่อไป อันเป็นจุดสูงสุดในพระพุทธศาสนาที่สมเด็จพระบรมศาสดาทรงนำไปแล้ว และทรงแสดงแจ้งทางไว้ให้แล้วอย่างละเอียดถี่ถ้วน ด้วยพระมหากรุณาหาที่เปรียบมิได้ พุทธสาวกทั้งหลายได้ตามเสด็จไป ถึงจุดหมายอันเป็นบรมสุขนั้นแล้วมาก มีทั้งในสมัยพุทธกาลและในปัจจุบันนี้ ทั้งยังจะสืบต่อไปในอนาคตกาลนานไกล ตราบที่ยังมี ผู้ใส่ใจปฏิบัติธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธองค์อยู่

ชีวิตนี้น้อยนัก แต่ชีวิตนี้สำคัญนัก เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อ เป็นทางแยก จะไปสูงไปต่ำ จะไปดีไปร้าย เลือกได้ในชีวิตนี้เท่านั้น พึงสำนึกข้อนี้ให้จงดี แล้วจงเลือกเกิด เลือกให้ดีเถิด

ชีวิตนี้จักมีสวัสดิ และชีวิตข้างหน้าก็จักสวัสดิได้ ถ้ามีอแห่งกรรมร้ายไม่เอื้อมมาถึงเสียก่อน

มือแห่งกรรมร้ายใด ๆ ก็จะเอื้อมมาถึงไม่ได้ ถ้าชีวิตนี้วิ่งหนีได้เร็วกว่า และการจะวิ่งหนีให้เร็วกว่ามือแห่งกรรมนั้น จะต้องอาศัยกำลังบุญกุศลคุณงามความดีเป็นอันมากและสม่ำเสมอ

กำลังความสามารถในการวิ่งหนีมือแห่งกรรมชั่วกรรมร้าย คือการทำดีพร้อมกายวาจาใจ ทุกเวลา

ผู้จะมีสติระวังไม่ทำความไม่ดีทั้งกายวาจาใจได้ยิ่งกว่าผู้อื่น คือผู้มักตัญญูตเวทیانเป็นธรรมสำคัญธรรมที่จะทำคนให้เป็นคนดี มีความห่วงใยปรารถนาจะระวังรักษาผู้มีพระคุณไม่ให้อายุต้องเสียทั้งชื่อเสียงและไม่ต้องเสียทั้งน้ำใจ

ผู้มักตัญญูตเวทิจึงเป็นผู้มีธรรมเครื่องคุ้มครองให้สวัสดิ เครื่องคุ้มครองให้สวัสดิก็คือ คุ้มครองไม่ให้ทำความความไม่ดี คุ้มครองให้ทำแต่ความดี ทั้งกายวาจาใจทุกเวลา

ชีวิตนี้น้อยนัก พึงใช้ชีวิตนี้อย่างผู้มีปัญญาให้เป็นทางไปสู่ชีวิตหน้าที่ยืนนาน ให้เป็นสุคติที่ไม่มีกาลเวลาหาขอบเขตมิได้ โดยยึดหลักสำคัญคือความกตัญญูตเวทิต่อมารดาบิดา และต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ให้มั่นคงทุกกลมหายใจเข้าออกเถิด.

รายนามผู้ร่วมจัดพิมพ์หนังสือ “ชีวิตนี้ น้อยนัก”

หลวงปู่จันทรา อนุภาโล สำนักปฏิบัติธรรมวัดป่าเกษมสุข
(ประธาน)

พระครูภักตร์คุณ(หลวงพ่อกุญฑาน) วัดป่าสามัคคีศิริพัฒนาราม
(ประธาน)

พระอิสสระ อิสสระ

ดร.สนอง วรอุไร

ทพญ.อัจฉรา กลิ่นสุวรรณ - ชมรมกัลยาณธรรม

ร้านกวงหยูฮง จ.อุดรธานี

คุณนภาพร - คุณนิรมล ต้นอาสาสูงกุล

คุณเกษม - คุณเลิศมณี หุ่นธานี

คุณอุดม - คุณสุทิน ยงยุทธ

อ.จินดา มาสมบูรณ์

คุณพิรุณ - คุณนฤมล - ดช.ธนบูรณ์ จิตรยังยืน

ร้านบุญดี จ.อุดรธานี

คุณนรินทร์ (รักษ์อุดร)-ธีรประภา เสวตประวิชกุล

คุณชวิน-คุณมะลิวิวัฒน์-ด.ช.สิริพงศ์-ด.ช.ชานน-ด.ญ.กิริติกา ยงยุทธ

บ้านธรรมของพระพุทธะ

การให้ธรรมะเป็นทาน ชนะการให้ทั้งปวง

" ชีวิตในอดีตล่วงเลยไปแล้ว
ทำอะไรอีกไม่ได้ต่อไปแล้ว
ชีวิตในอนาคตก็ยังไม่ถึง
ยังทำอะไรไม่ได้
เช่นนี้จึงกล่าวได้ว่าชีวิตนี้สำคัญนัก
พึงใช้ชีวิตนี้ให้เป็นประโยชน์
ให้สมกับความสำคัญของชีวิตนี้ "

ผู้พิมพ์

ก๊วนเมค แอวด์ กันย์ กรุ๊ป
KONMEK AND GUN GROUP

35/151 หมู่ 1 ต.บางศรีเมือง อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

โทรและแฟกซ์. 0-2446-3722 หรือโทร. 0-9103-3650, 0-9785-3650